

**VALSTS FONDĒTO PENSIJU SHĒMAS IEGULDĪJUMU PLĀNA  
"LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"**

**2018. GADA PĀRSKATS**

**SAGATAVOTS SASKAŅĀ AR EIROPAS SAVIENĪBĀ APSTIPRINĀTAJIEM  
STARPTAUTISKAJIEM FINANŠU PĀRSKATU STANDARTIEM  
UN NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS**

Rīga, 2019

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

**SATURS**

<b>Informācija par plānu</b>	<b>3</b>
<b>Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums</b>	<b>4</b>
<b>Paziņojums par ieguldījumu pārvaldes sabiedrības valdes atbildību</b>	<b>8</b>
<b>Turētājbankas ziņojums</b>	<b>9</b>
<b>Finanšu pārskati:</b>	
<b>Aktīvu un saistību pārskats</b>	<b>10</b>
<b>Ienākumu un izdevumu pārskats</b>	<b>11</b>
<b>Neto aktīvu kustības pārskats</b>	<b>12</b>
<b>Naudas plūsmas pārskats</b>	<b>13</b>
<b>Finanšu pārskatu pielikums</b>	<b>14</b>
<b>Neatkarīga revidenta ziņojums</b>	<b>39</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

**INFORMĀCIJA PAR PLĀNU**

Plāna nosaukums:	Luminor Sabalansētais ieguldījumu plāns		
Plāna veids:	Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāns		
Plāna reģistrācijas datums:	2005. gada 3. februāris		
leguldījumu pārvaldes sabiedrības nosaukums:	leguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība Luminor Asset Management		
leguldījumu pārvaldes sabiedrības juridiskā adrese:	Skanstes iela 12, Rīga, Latvija, LV-1013		
leguldījumu pārvaldes sabiedrības biroja adrese:	Skanstes iela 12, Rīga, Latvija, LV-1013		
leguldījumu pārvaldes sabiedrības reģistrācijas numurs, vieta un datums:	40003699053, Rīga, 2004. gada 10. septembris		
Licences numurs un saņemšanas datums:	Nr. 06.03.07.241/489, 2004. gada 17. oktobris		
Turētājbanka:	Luminor Bank AS		
Turētājbankas juridiskā adrese:	Skanstes iela 12, Rīga, Latvija, LV-1013		
Turētājbankas reģistrācijas numurs:	40003024725		
leguldījumu sabiedrības valdes locekļi:			
<b>Vārds, uzvārds</b>	<b>Ieņemamais amats</b>	<b>Iecelšanas datums</b>	<b>Atbrīvošanas datums</b>
Angelika Tagel	Valdes priekšsēdētāja	13.08.2018.	-
Iļja Arefjevs	Valdes loceklis	13.08.2018.	-
Armands Ločmelis	Valdes loceklis	02.12.2015	-
Tarass Buka	Valdes loceklis	17.04.2014.	13.08.2018.
Olga Alksne	Valdes loceklis	13.09.2010.	13.08.2018.
leguldījuma plāna pārvaldnieks:	Tarass Buka – Plāna pārvaldnieks		
Pārskata gads:	No 2018. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim		
Revidenta un atbildīgā zvērināta revidenta vārds un adrese:	PricewaterhouseCoopers SIA Komerccarbības licence Nr. 5 Krišjāņa Valdemāra iela 21-21 Rīga, LV – 1010 Latvija		
	Atbildīgā zvērinātā revidente: Ilandra Lejiņa Zvērinātā revidente Sertifikāts Nr. 168		

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

## LĪDZEKĻU PĀRVALDĪTĀJA ZIŅOJUMS

Plāna neto aktīvu vērtība pārskata gada beigās bija 120,9 milj. EUR. Pārskata gada laikā Plāna neto aktīvi ir pieauguši par 8,1% jeb 9,1 milj. EUR. Savukārt Plāna dalībnieku skaits bija 32 143, samazinoties par 973 dalībniekiem jeb par 2,9%. Aktīvi uz vienu Plāna dalībnieku gada beigās sasniedza 3 760 EUR.

Plāna daļas vērtība pārskata gada laikā samazinājās par 2,87%, no 2,2780820 EUR līdz 2,2128070 EUR. Plāna ienesīgums pārskata gadā bija labākais rezultāts starp sabalansētās kategorijas ieguldījumu plāniem.

### Ieguldījumu politika un portfeļa struktūra

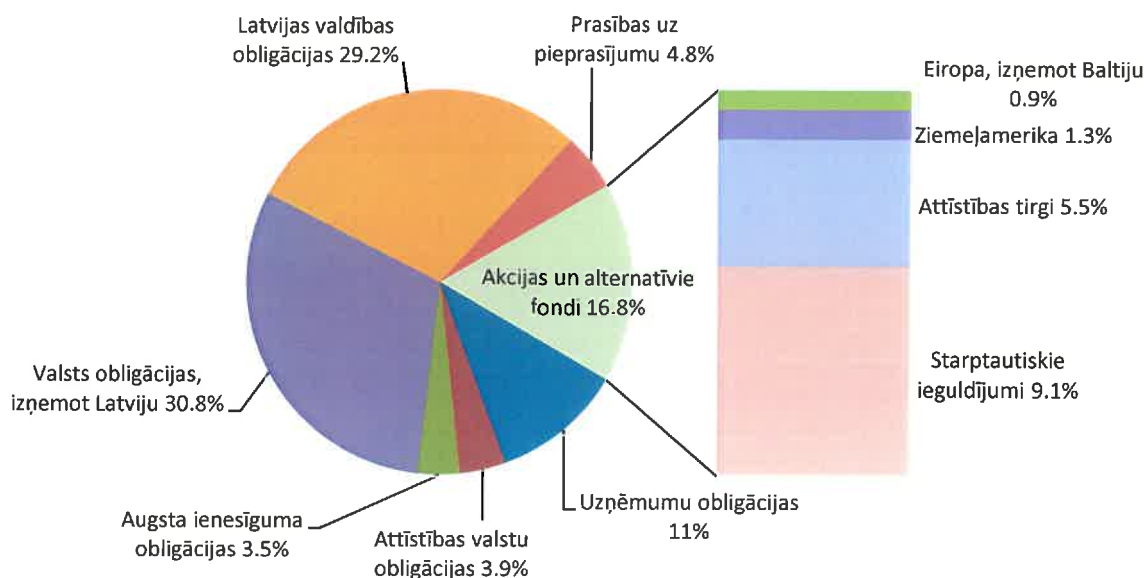
Plāna mērķis ir nodrošināt ieguldījumu plānā vērtības pieaugumu ilgtermiņā, paredzot ieguldīt līdz 25% no Plāna līdzekļiem kapitāla vērtspapīros, alternatīvo ieguldījumu fondos vai tādos ieguldījumu fondos, kuri var veikt ieguldījumus kapitāla vērtspapīros vai citos riska ziņā tiem pielīdzināmos finanšu instrumentos.

Plānam ir ilgtermiņa stratēģija, kas pieļauj mērenas īstermiņa Plāna vērtības svārstības.

Obligāciju ieguldījumu struktūrā pārskata gada laikā notika sekojošās izmaiņas: valsts obligāciju īpatsvars samazinājās no 60,2% līdz 49,2%, un korporatīvo obligāciju īpatsvars samazinājās no 6,8% līdz 6,3%. Obligāciju fondu īpatsvars pārskata gada laikā tika palielināts no 8,5% līdz 22,9%. Plāna vidējais termiņš līdz dzēšanai (duration) pārskata gada beigās bija 3,8.

Pārskata gada laikā Plāna ieguldījumu īpatsvars akciju tirgos samazinājās no 20,4% līdz 16,6%. Plāna prospektā paredzētais maksimālais ieguldījumu īpatsvars akcijās ir 25%. Lai arī akciju cenas svārstās straujāk, sagaidāms, ka to atdeve ilgākā laika periodā būs augstāka nekā fiksēta ienākuma vērtspapīriem. Lai sasniegtu lielāku atdevi Plāna dalībniekiem, Plāna aktīvus vidēji 20% apmērā plānots ieguldīt akcijās un akciju fondos.

Plāna līdzekļi tiek ieguldīti visā pasaulē, un netiek pieļauta līdzekļu ieguldījumu koncentrācija kādā no tautsaimniecības sektoriem vai reģioniem. Pārskata gada beigās portfeļa aktīvu struktūra bija šāda:



\*Grafikā attēlota ieguldījumu portfeļa aktīvu klašu ekspozīcija ģeogrāfiskā sadalījumā

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

Plāna ienesīgums un situācija finanšu un kapitāla tirgū

Plāns pārskata gadā uzrādīja ienesīgumu -2,87%. Plāna rezultātu lielā mērā noteica pasaules akciju cenu kritums, īpaši Eiropas un attīstības valstu akciju tirgos, kā arī augsta ienesīguma un attīstības valstu obligāciju cenu samazinājums. Pozitīvu devumu Plāna rezultātam nodrošināja ieguldījumi valsts obligācijās. Vērtējot ieguldījumu plānu ienesīguma rādītājus, jāņem vērā, ka tie ir svārstīgi, tādēļ objektīvi salīdzināmi tikai ilgākā laika posmā.

Kopumā 2018. gadā pasaules finanšu tirgos atgriezās svārstīgums. Iepriekšējo gadu laikā tas tika mākslīgi samazināts, pateicoties pasaules centrālo banku ekspansīvai monetārajai politikai (likmju samazināšana, finanšu instrumentu izpirkšana), bet šī ēra jau ir praktiski beigusies.

Pārskata gada laikā finanšu tirgus dalībnieki pievērsa uzmanību ne tikai jau ierastajiem pasaules vadošo centrālo banku vārdiem un darbībām, un ekonomiskajiem rādītājiem, bet nozīmīgumu ieguva arī politisko notikumu un politisko ziņu plūsma.

Maija beigās satraukumu finanšu tirgos izraisīja Itālijas politikās krīzes saasināšanās. Augustā asu krīzi piedzīvoja Turcijas finanšu tirgi, kad krasī krita Turcijas liras vērtība (par vairāk nekā 30% gan pret ASV dolāru, gan pret eiro), negatīvi ietekmējot arī pārējo attīstības valstu finanšu tirgus.

Nopietnu lomu tirgus dalībnieku noskaņojuma pasliktināšanā, īpaši pret attīstības valstu finanšu tirgiem, nospēlēja arī nenoteiktība saistībā ar tirdzniecības karu starp ASV un Ķīnu un bažas par tā negatīvo ietekmi uz Ķīnas un citu valstu emitentu finansiālajiem rezultātiem un pasaules ekonomiku kopumā.

Pārskata gada laikā pieauga arī investoru bažas par to, ka globālās ekonomikas pieauguma temps sāk palēnināties, uz ko norādīja arī globālie ekonomiskie dati. ASV ekonomiskie dati pārsvarā bija labāki nekā pārējās pasaules valstu dati, kas ļāva ASV Federālo rezervju sistēmai (FRS) 2018. gada laikā 4 reizes palielināt bāzes procentu likmes.

2018. gadā pasaules vadošās centrālās bankas turpināja īstenot monetārās politikas normalizāciju, t.i. paaugstinot procentu likmes un samazinot aktivitātes obligāciju tirgos.

Pārskata gada laikā FRS palielināja savas bāzes procentu likmes koridoru līdz 2,25%-2,50%. Iepriekš FRS uzturēja koridoru 0,0%-0,25% septiņu gadu garumā (no 2009. gada līdz 2015. gada beigām) un pirmo reizi palielināja likmes tikai 2015. gada beigās.

Pārskata gada 4. ceturkšņā laikā FRS ir kļuvusi piesardzīgāka savās nākotnes prognozēs par likmju celšanu, uzskatot, ka 2019. gadā likmes var tikt celtas tikai divas reizes (nevis trīs, kā prognozēts iepriekš). FRS vadītājs Džeroms Povels novembrī atzīmēja, ka procentu likmes šobrīd atrodas tieši zem līmeņa, kas ir neitrāls ekonomikai – ne bremzējot tās attīstību, ne paātrinot. To var interpretēt kā mājieni tam, ka FRS nesteigsies turpināt iesākto procentu likmju celšanu.

Eiropas Centrālā banka (ECB) pārskata gada laikā nemainīja savas procentu likmes, vēl joprojām turot procentu likmi par banku noguldījumiem negatīvu. Pārskata gada 2. ceturksnī ECB paziņoja, ka nemainīs bāzes likmes vismaz līdz 2019. gada vasarai.

Sākot ar pārskata gada oktobri ECB samazināja aktīvu izpirkšanas programmas apjomu līdz EUR 15 mljrd. mēnesī (iepriekš – EUR 30 mljrd.), un decembra beigās pavisam izbeidza šo programmu. Tomēr ECB turpinās ieguldīt finanšu tirgos tos līdzekļus, kurus saņems esošo obligāciju dzēšanas rezultātā, tādējādi tikai pakāpeniski samazinot savas izpirkšanas aktivitātes.

Eirozonas inflācija vēl joprojām ir zemāka nekā ECB mērķa līmenis (2%). Kopējā inflācija gada laikā pieauga no 1,4% gada sākumā līdz 1,6% gada beigās. Gada laikā Eirozonas pamatinflācija, kas neņem vērā energoresursu un pārtikas cenas, nebūtiski palielinājās: no 0,9% līdz 1,0%.

Gada laikā kopējā ASV inflācija samazinājās no 2,1% gada sākumā līdz 1,9% gada beigās, lai gan gada vidū tā īslaicīgi pieauga līdz 2,9%. ASV pamatinflācija pieauga no 1,8% līdz 2,2%.

Būtisku lomu kopējā inflācijas rādītāja samazinājumā nospēlēja naftas cenu kritums. Neraugoties uz to, ka naftas cenas auga gada pirmajā pusē, gada pēdējā ceturksnī cenas piedzīvoja strauju kritumu, kura rezultātā gada griezumā cenas

## IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS" GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU

samazinājās par 15,5% (eiro izteiksmē). Gada beigās naftas cena bija USD 53,80 par barelu, salīdzinot ar USD 66,87 par barelu gada sākumā.

Gada laikā eiro vērtība samazinājās pret ASV dolāru par 4,5%, no 1,20 līdz 1,15 ASV dolāriem par eiro. Euro pavājināšanās ir labvēlīga tiem ieguldītājiem, kam eiro ir pamatvalūta, tajā skaitā Plāna dalībniekiem.

Pārskata gads izrādījās ļoti svārstīgs pasaules akciju tirgiem, un īpaši – attīstības valstu tirgiem. Gada laikā attīstības valstu akciju tirgus indekss MSCI Emerging Markets krita par 12,5%. Gada augstāko atzīmi šie tirgi sasniedza jau janvārī. Eiropas akciju tirgus indekss STOXX 600 gada laikā zaudēja 10,8% (eiro izteiksmē), savu augstāko punktu sasniedzot maijā. Savukārt, ASV akciju tirgi auga līdz gada pēdējam ceturksnim, sasniedzot savu augstāku līmeni (eiro izteiksmē) tikai oktobrī. Tomēr gada pēdējā ceturksnī arī ASV akciju tirgi piedzīvoja strauju cenu korekciju. Kopumā 2018. gada laikā indekss S&P 500 samazinājās tikai par 1,6% (eiro izteiksmē).

Arī procentu likmju tirgos gada laikā bija vērojamas nozīmīgas svārstības, tomēr kopumā gada laikā valsts obligāciju likmes samazinājās.

Euro etalona procentu likme – Vācijas valsts 10 gadu obligāciju likme – gada beigās bija 0,24%, salīdzinot ar 0,43% gada sākumā. Francijas, kas ir Eirozonas otra lielākā ekonomika, 10 gadu obligāciju likme arī samazinājās no 0,79% gada sākumā līdz 0,71% gada beigās. Garāka termiņa naudas cena eiro valūtā, ko atspoguļo 10 gadu eiro IRS likme, gada laikā samazinājās no 0,89% līdz 0,81%. Starp Eirozonas lielākajām valstīm procentu likmes pieauga Itālijas valsts obligācijām – 10 gadu likmes uzlēca no 2,02% līdz 2,74%, kas bija saistīts ar domstarpībām starp jauno Itālijas valdību un Eirokomisiju par šīs valsts budžetu.

ASV valsts 10 gadu obligāciju likme gada laikā pieauga no 2,41% līdz 2,68%. FRS agresīvi ceļot likmes, gada laikā šī likme pat pārsniedza psiholoģiski svarīgu līmeni 3,00%, bet kopš oktobra strauji krita, kam par iemeslu bija gan akciju tirgus korekcija, gan arī zemie inflācijas rādītāji.

Pretstatā svārstīgām garāka termiņa likmēm, eiro naudas tirgus likmes gada laikā būtiski nemainījās – indekss EURIBOR 3 mēnešiem gada beigās bija -0,31% (-0,33% gada sākumā), bet indekss EURIBOR 12 mēnešiem gada laikā pieauga no -0,19% līdz -0,12%.

Pasaules augsta ienesīguma uzņēmumu obligāciju (bez investīciju līmeņa kredītreitinga) riska prēmija (starpība starp šo obligāciju un līdzīga termiņa valsts obligāciju ienesīgumu likmēm) gada laikā palielinājās no 339 bāzes punktiem (bp) līdz 545 bp, tāpēc ka gada laikā šādu obligāciju ienesīgumi pieauga, bet valsts obligāciju ienesīgumi samazinājās. Pieaugot obligāciju ienesīgumiem, to cenas samazinās. Arī attīstības valstu emitentu obligāciju prēmijas gada laikā pieauga, bet ne tik strauji, no 226 bp līdz 343 bp.

Latvijas un Lietuvas valsts obligāciju ienesīgumi gada laikā pieauga, neraugoties uz etalona obligāciju likmju samazināšanos. Piemēram, Latvijas valsts 2026. gada eiroobligācijas ienesīgums gada beigās bija 0,92% (gada sākumā 0,58%), bet Lietuvas līdzīga termiņa eiroobligācijai – 0,84% (gada sākumā 0,65%).

### Administratīvie izdevumi

Izmaksas, kas pārskata gadā tika segtas no Plāna aktīviem, bija maksājuma par pārvaldīšanu pastāvīgā daļa 0,80% gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības. Maksājuma mainīgā daļa ir atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam par Plāna darbības rezultātu, un tās apmērs ir atkarīgs no Plāna ienesīguma. Kopējie ikgadējie maksājumi par Plāna pārvaldi pārskata gadā nedrīkstēja pārsniegt 1,30% gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības.

No maksājuma pastāvīgā daļas atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam bija 0,70% gadā, un atlīdzība Turētājbankai bija 0,10% gadā. Maksājuma pastāvīgā daļa tiek aprēķināta ik dienu, uzkrāta mēneša laikā un izmaksāta no Plāna līdzekļiem pēc kārtējā kalendārā mēneša beigām. Maksājuma mainīgā daļa tiek aprēķināta ik dienu, uzkrāta gada laikā un izmaksāta no Plāna līdzekļiem pēc kārtējā kalendārā gada beigām.

Pārskata gadā no Plāna aktīviem tika segtas atlīdzības par pārvaldīšanu: pastāvīgā daļa 936 379 EUR apmērā, no tās atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam sastādīja 819 332 EUR, savukārt atlīdzība turētājbankai – 117 047 EUR. Par pārskata gadu atlīdzības par pārvaldīšanu mainīgā daļa netika uzkrāta.

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

Informācija par notikumiem kopš pārskata perioda beigām līdz pārskata apstiprināšanas dienai

Laika periodā no pārskata perioda pēdējās dienas līdz pārskata apstiprināšanas dienai nav bijis ievērojamu notikumu, kas būtiski ietekmētu Plāna darbības rezultātus pārskata periodā.

Turpmākās Plāna attīstības prognozes

Sākot ar 2019. gada 1. janvāri, Plāna pārvaldīšanas atlīdzības pastāvīgā daļa tika samazināta līdz 0,52% (iepriekš 0,80%) gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības, no kuras 0,45% (iepriekš 0,70%) ir atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un 0,07% (iepriekš 0,10%) ir atlīdzība Turētājbankai. Savukārt, maksimālā pārvaldīšanas atlīdzības mainīgā daļa tika nedaudz palielināta līdz 0,58% (iepriekš līdz 0,50%) gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības. Kopējie ikgadējie maksājumi par Plāna pārvaldi 2019. gadā nedrīkst pārsniegt 1,10% gadā no Plāna neto aktīvu vidējās vērtības.

Sagaidāms, ka 2019. gadā norises pasaules akciju tirgos turpinās mēreni ietekmēt Plāna rezultātus, ņemot vērā Plāna ieguldījumu īpatsvaru akciju tirgos un akciju tirgu svārstīgumu. Plāna ieguldījumi obligācijās un obligāciju fondos turpinās nodrošināt stabilu procentu ienākumus, bet to vērtības kāpuma potenciāls ir ierobežots joprojām zemo procentu likmju dēļ.

Akcijās plānots ieguldīt 15-25% no Plāna aktīviem, nodrošinot pēc iespējas lielāku ieguldījumu diversifikāciju gan ģeogrāfiskajā, gan ekonomisko nozaru sadalījumā, kas saskan ar Plāna prospektā paredzēto maksimālo ieguldījumu akcijās īpatsvaru (25%).

Plāna līdzekļus paredzēts ieguldīt diversificētajā obligāciju portfelī, iekļaujot tajā gan valsts, gan korporatīvās obligācijas (obligāciju fondus) ar investīciju līmeņa kredītreitingiem, kā arī augsta ienesīguma un attīstības tirgu obligācijas (obligāciju fondus), lai nodrošinātu ieguldījumu diversifikāciju un augstāku ienesīgumu. Ieguldījumu vidējo termiņu līdz dzēšanai paredzēts uzturēt 3-5 gadu diapazonā.



A. Ločmelis  
Valdes loceklis



I. Arējevs  
Valdes loceklis



T. Buka  
Plāna pārvaldnieks


2019. gada 14. martā

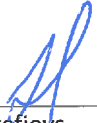
## PAZIŅOJUMS PAR IEGULDĪJUMU PĀRVALDES SABIEDRĪBAS VALDES ATBILDĪBU

Ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrības Luminor Asset Management IPAS valde ir atbildīga par Plāna finanšu pārskatu sagatavošanu saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un Eiropas Savienībā pieņemtajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, kas skaidri un patiesi atspoguļo Plāna finansiālo stāvokli pārskata gada beigās, kā arī pārskata perioda darbības rezultātus un naudas plūsmas.

Sabiedrības valde apstiprina, ka no 11. līdz 38. lappusei iekļauto 2018. gada finanšu pārskatu sagatavošanā izmantotās atbilstošās grāmatvedības metodes ir konsekventi pielietotas saskaņā ar Eiropas Savienībā pieņemtajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, kā arī vadība pielietojusi pamatodus, piesardzīgus slēdzienus un vērtējumus. Vadība arī apstiprina, ka finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar darbības turpināšanas principu.

Ieguldījumu sabiedrības valde ir atbildīga par atbilstošas grāmatvedības uzskaites kārtošanu, par Plāna aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas darbības novēršanu.

  
A. Ločmelis  
Valdes loceklis

  
I. Arēfjevs  
Valdes loceklis

  
T. Buka

2019. gada 14. martā



2019.gada 08.februārī

Nr. LUM4.5/01-6/2019

**Par turētājbankas pienākumu izpildi laika periodā no 01.01.2018. līdz 31.12.2018**

Saskaņā ar Valsts fondēto pensiju likuma 11.panta otro daļu, ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 42.pantu un 2005.gada 11.janvārī noslēgto Turētājbankas līgumu (turpmāk - Turētājbankas līgums) Luminor Bank AS Latvijas filiāle (reģistrēta Latvijas Republikas uzņēmumu reģistra vestajā komercreģistrā; vienotais reģistrācijas numurs: 40203154352; juridiskā adrese: Rīga, Skanstes iela 12, LV-1013)<sup>1</sup> (turpmāk – Turētājbanka), veic Luminor Asset Management IPAS (reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajā komercreģistrā; vienotais reģistrācijas numurs: 40003699053; juridiskā adrese: Rīga, Skanstes iela 12, LV-1013) (turpmāk – Sabiedrība) pārvaldītā ieguldījumu plāna "Luminor Sabalansētais ieguldījumu plāns" (turpmāk – Plāns) turētājbankas pienākumus.

2018.gada 2.augustā Luminor Asset Management IPAS un Luminor Pensions Latvia veica reorganizāciju komercsabiedrību apvienošanas ceļā, kā rezultātā Luminor Asset Management IPAS pārņēma visas Luminor Pensions Latvia IPAS tiesības un tiesības. Šo izmaiņu rezultātā tika uzsākts Turētājbankas līguma un procedūras, kas cita starpā reglamentē arī Plāna darbību, atjaunošanas un pārstrādes process, lai sakārtotu Turētājbankas pakalpojumu sniegšanas procesu atbilstoši normatīviem aktiem.

Galvenie Turētājbankas pienākumi saskaņā ar parakstīto Turētājbankas līgumu un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem ir sekojoši:

- atvērt norēķinu un vērtspapīru kontus, kuros tiek ieskaitīti Plāna līdzekļi;
- veikt norēķinus ar naudas līdzekļiem;
- nodrošināt vērtspapīru darījumu izpildi;
- veikt cita veida operācijas ar Plāna līdzekļiem uz atbilstoša Līdzekļu pārvaldītāja rīkojuma pamata, iepriekš pārliecinoties par dotā rīkojuma atbilstību Latvijas Republikas spēkā esošo normatīvo aktu, Plānu saistošo dokumentu un Turētājbankas līguma prasībām;
- nodrošināt vērtspapīru un citu Plāna līdzekļu glabāšanu.

Turētājbanka pilnā apmērā atbild par zaudējumiem, kas nodarīti, ja Turētājbanka ar nolūku vai aiz neuzmanības pārkāpusi Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības, Turētājbankas līgumu vai nolaidīgi veikusi savus pienākumus.

Ņemot vērā Turētājbankas rīcībā esošās ziņas, ko sniegusi Sabiedrība, Turētājbanka uzskata, ka:

1. Plāna līdzekļi tiek turēti atbilstoši Valsts fondēto pensiju likuma prasībām;
2. Plāna vērtības aprēķins atbilst Valsts fondēto pensiju likumā, Plāna prospektā un Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas noteikumos noteiktajai kārtībai;
3. Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumi par darījumiem ar Plāna mantu, kas iesniegti pārskata periodā, atbilst Turētājbankas līgumā, Plāna saistošo dokumentu un Latvijas Republikas normatīvo aktu un Turētājbankas līguma prasībām.



Keris Gabrilovica  
Luminor Bank AS Latvijas filiāle

D. Kontere :+371 67015396  
Diana.Kontere@luminorgroup.com

<sup>1</sup> Līdz 2019.gada 2.janvārim – Luminor Bank AS, vienotais reģ. Nr. 40003024725, juridiskā adrese: Skanstes iela 12, Rīga, LV-1013, Latvija

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**


**AKTĪVU UN SAISTĪBU PĀRSKATS**

<b>AKTĪVI</b>	<b>Pielikums</b>	<b>31.12.2018</b>	<b>31.12.2017</b>
		<b>EUR</b>	<b>EUR</b>
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	3.1	5 877 995	2 591 161
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	4	115 058 933	107 629 367
Termiņnoguldījumi	3.2	-	1 837 124
Debitoru parādi		-	3 448
Kopā finanšu ieguldījumi		<u>120 936 928</u>	<u>112 061 100</u>
<b>Kopā aktīvi</b>		<b>120 936 928</b>	<b>112 061 100</b>
<b>SAISTĪBAS</b>			
Uzkrātie izdevumi	6	(82 590)	(257 941)
<b>Kopā saistības</b>		<b>(82 590)</b>	<b>(257 941)</b>
<b>NETO AKTĪVI</b>		<b>120 854 338</b>	<b>111 803 159</b>

Pielikumi no 11. līdz 38. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2019. gada 14. martā finanšu pārskatus apstiprināja Plāna līdzekļu pārvaldītāja valde un finanšu pārskatus tās vārdā parakstīja:

  
A. Ločmelis  
Valdes loceklis

  
I. Arēfjevs  
Valdes loceklis

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

**IEŅĀKUMU UN IZDEVUMU PĀRSKATS**

	Pielikums	2018 EUR	2017 EUR
<b>IEŅĀKUMI</b>			
Procentu ieņēmumi par prasībām pret kredītiestādēm		4 431	35 905
Procentu ieņēmumi par parāda vērtspapīriem		1 629 640	1 655 052
Dividendes		129 801	26 546
Pārējie ieņēmumi		8 956	3 468
<b>Kopā ieņēmumi</b>	<b>7</b>	<b>1 772 828</b>	<b>1 720 971</b>
<b>IZDEVUMI</b>			
Atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam		(819 332)	(1 079 320)
Atlīdzība turētājbankai		(117 047)	(136 862)
Pārējie izdevumi		(7 432)	(658)
<b>Kopā izdevumi</b>	<b>8</b>	<b>(943 811)</b>	<b>(1 216 840)</b>
<b>IEGULDĪJUMU VĒRTĪBAS PIEAUGUMS</b>			
Pārskata perioda ieņēmumi no ieguldījumu pārdošanas	4.5	18 871 453	15 702 925
Pārskata periodā pārdoto ieguldījumu iegādes vērtība	4.5	(17 030 796)	(15 566 879)
<b>Realizētā ieguldījumu pārdošanas peļņa</b>		<b>1 840 657</b>	<b>136 046</b>
Pārskata periodā pārdoto ieguldījumu vērtības samazinājums, kas atzīts iepriekšējos periodos	4.5	(1 716 847)	(60 759)
<b>Realizētais ieguldījumu vērtības (samazinājums)/pieaugums</b>		<b>123 810</b>	<b>75 287</b>
Nerealizētais ieguldījumu vērtības (samazinājums)/ pieaugums	4.5	(4 292 615)	1 035 264
<b>Kopā ieguldījumu vērtības (samazinājums)/pieaugums</b>		<b>(4 168 805)</b>	<b>1 110 551</b>
Ārvalstu valūtas pārvērtēšanas zaudējumi		(151 174)	-
<b>IEGULDĪJUMU REZULTĀTĀ GŪTAIS NETO AKTĪVU (SAMAZINĀJUMS)/PIEAUGUMS</b>		<b>(3 490 962)</b>	<b>1 614 682</b>

Pielikums no 11. līdz 38. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2019. gada 14. martā finanšu pārskatus apstiprināja Plāna līdzekļu pārvaldītāja valde un finanšu pārskatus tās vārdā parakstīja:



A. Ločmelis  
Valdes loceklis



I. Arefjevs  
Valdes loceklis

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---


**NETO AKTĪVU KUSTĪBAS PĀRSKATS**

	<b>2018</b>	<b>2017</b>
	<b>EUR</b>	<b>EUR</b>
<b>Neto aktīvi pārskata perioda sākumā</b>	<b>111 803 159</b>	<b>98 934 739</b>
Ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu (samazinājums)/ pieaugums	(3 490 962)	1 614 682
No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saņemtās naudas summas	17 904 130	27 290 127
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izmaksātās naudas summas	(5 361 989)	(16 036 389)
<b>Neto aktīvu pieaugums pārskata periodā</b>	<b>9 051 179</b>	<b>12 868 420</b>
<b>Neto aktīvi pārskata perioda beigās</b>	<b>120 854 338</b>	<b>111 803 159</b>
Ieguldījumu plāna daļu skaits pārskata perioda sākumā	49 077 760	44 107 907
Ieguldījumu plāna daļu skaits pārskata perioda beigās	54 615 852	49 077 760
<b>Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu apliecību pārskata perioda sākumā</b>	<b>2.2780819</b>	<b>2.2430160</b>
<b>Neto aktīvi uz vienu ieguldījumu apliecību pārskata perioda beigās</b>	<b>2.2128070</b>	<b>2.2780820</b>

Pielikums no 11. līdz 38. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2019. gada 14. martā finanšu pārskatus apstiprināja Plāna līdzekļu pārvaldītāja valde un finanšu pārskatus tās vārdā parakstīja:

  
A. Ločmelis  
Valdes loceklis

  
I. Arefjevs  
Valdes loceklis


**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

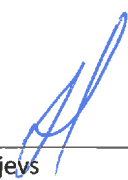
**NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS**

	Pielikums	2018 EUR	2017 EUR
<b>Naudas plūsma no pamatdarbības</b>			
Ieguldījumu rezultātā gūtais neto aktīvu samazinājums/(pieaugums)		(3 490 962)	1614682
Ieguldījumu vērtības samazinājums/ (pieaugums)	9	4 662 738	(780 759)
Uzkrāto izdevumu samazinājums		(175 351)	(207 259)
Debitoru parādu samazinājums		3 448	330
<b>Naudas pieaugums pamatdarbības rezultātā pirms izmaiņām aktīvos un saistībās</b>		<b>999 873</b>	<b>626 994</b>
Ieguldījumu aktīvos, kas klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, pieaugums	9	(30 732 754)	(32 532 410)
Finanšu aktīvu, kas klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, pārdošana	9	20 477 574	18 803 467
<b>Naudas (samazinājums) pamatdarbības rezultātā</b>		<b>(9 255 307)</b>	<b>(13 101 949)</b>
<b>Naudas plūsma no finansēšanas darbības</b>			
No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saņemtās naudas summas		17 904 130	27 290 127
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai izmaksātās naudas summas		(5 361 989)	(16 036 389)
<b>Naudas pieaugums finansēšanas darbības rezultātā</b>		<b>12 542 141</b>	<b>11 253 738</b>
<b>Naudas un tās ekvivalentu neto pieaugums</b>		<b>3 286 834</b>	<b>(1 848 211)</b>
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā		2 591 161	4 439 372
<b>Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās</b>	<b>3</b>	<b>5 877 995</b>	<b>2 591 161</b>

Pielikums no 11. līdz 38. lapai ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

2019. gada 14. martā finanšu pārskatus apstiprināja Plāna līdzekļu pārvaldītāja valde un finanšu pārskatus tas vārdā parakstīja:

  
A. Ločmelis  
Valdes loceklis

  
I. Arefjevs  
Valdes loceklis

## **FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMS**

### **1. Vispārīga informācija par plānu un svarīgāko grāmatvedības principu kopsavilkums**

#### **Vispārīga informācija par sabiedrību**

Luminor Asset Management ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrības ieguldījumu plāns "Luminor Sabalansētais ieguldījumu plāns" (turpmāk tekstā: Plāns) reģistrēts Latvijas Republikas Finanšu un kapitāla tirgus komisijā saskaņā ar Latvijas Republikas Valsts fondēto pensiju likumu (turpmāk tekstā: Likums).

Plāna galvenais mērķis ir, pārvaldot Valsts fondēto pensiju shēmas Plāna dalībnieku 2. Līmeņa pensiju kapitālu, saskaņā ar Normatīvajiem aktiem un noteikumiem, nodrošināt Plānā uzkrāto līdzekļu ilgtermiņa pieaugumu.

Plāna pārvaldības funkcijas pilda Luminor Asset Management ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība (turpmāk tekstā: Plāna pārvaldnieks), Plāna administrēšanas funkcijas ir deleģētas Tarasam Bukam, kas ir Plāna pārvaldnieks. Plāna turētājbanka ir Luminor Bank AS. Plāna pārvaldnieks administrē valsts fondēto pensiju shēmas plāna aktīvus saskaņā ar "Noteikumiem par valsts fondēto pensiju shēmas darbību" un Plāna prospekta noteikumiem.

Plāna prospekts atrodams Luminor interneta lapā [www.luminor.lv](http://www.luminor.lv)

#### **Plāna līdzekļu vērtība un Plāna daļas vērtība**

Plāna līdzekļu vērtība tiek aprēķināta Likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Plāna līdzekļu vērtība ir Plāna līdzekļu aktīvu un saistību vērtību starpība. Plāna daļas vērtību nosaka, dalot Plāna līdzekļu vērtību uz aprēķina brīdi ar uz aprēķina brīdi reģistrēto Plāna daļu skaitu. Plāna līdzekļu vērtību un Plāna daļas vērtību nosaka katras darba dienas beigās uz plkst. 17:00. Plāna daļas vērtība tiek izteikta eiro un noapaļota līdz septiņām zīmēm aiz komata. Plāna daļas vērtība Plāna darbības sākšanas brīdī bija viens lats (1.4228718 eiro).

#### **Atbilstības paziņojums**

Plāna finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā pieņemtajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS) un to interpretācijām, kā to nosaka Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumi, kuri ir spēkā pārskata perioda beigu datumā.

Plāna finanšu pārskatos „Finanšu stāvokļa pārskats” nosaukts par „Aktīvu un saistību pārskatu” un „Visaptverošo ienākumu pārskats” nosaukts par „Ienākumu un izdevumu pārskatu”.

Plāna līdzekļu pārvaldītāja Valde apstiprināja šos finanšu pārskatus 2019. gada 14. martā. Plāna līdzekļu pārvaldītāja akcionāriem ir tiesības mainīt finanšu pārskatus.

#### **Finanšu pārskata sagatavošanas pamatnostādnes**

##### **Sagatavošanas pamatprincipi**

Plāna finanšu pārskati ir sagatavoti pēc sākotnējo izmaksu principa, izņemot šādus finanšu instrumentus:

- patiesajā vērtībā novērtētie finanšu instrumenti ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā ir uzrādīti patiesajā vērtībā.

Aktīvu pirkšana un pārdošana tiek uzskaitīta norēķina dienā.

Finanšu pārskati ir sagatavoti eiro (EUR), ja vien nav norādīts citādi. Plāna funkcionālā valūta ir EUR.

Finanšu pārskati sagatavoti, balstoties uz uzskaites politikas pēctecības principu, ar ko izprot kārtējā perioda finanšu pārskatu sagatavošanā pielietoto grāmatvedības principu atbilstību iepriekšējā periodā izmantotajiem principiem, izņemot grāmatvedības politikas izmaiņas, kas izriet no 9.SFPS un 15. SFPS pieņemšanas, kas stājas spēkā no 2018. gada 1. janvāra.

26. Starptautiskais grāmatvedības standarts (turpmāk – SGS) netiek piemērots šo finanšu pārskatu sagatavošanā, jo Plāns ietilpst valsts izveidotā pensiju sistēmā. Plāna rīcībā nav informācijas par saņemto līdzekļu īpašniekiem un tas

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

neadministrē un tam nav pieejas pensiju izmaksu aprēķiniem. Saņemamo naudas summu apmērs ir atkarīgs no dalībnieku valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām.

**Izmaiņas grāmatvedības uzskaites politikās**

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz Plāna finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti. Visi rādītāji finanšu pārskatos ir norādīti Latvijas oficiālajā valūtā (EUR), ja nav norādīts citādi. Finanšu pārskati ir sastādīti saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu. Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izmantot noteiktas būtiskas aplēses un pieņēmumus.

**Ieņēmumu un izdevumu uzskaitē**

Visi būtiskie ieņēmumi un izdevumi, tai skaitā procentu ieņēmumi un procentu izdevumi, tiek uzskaitīti, pielietojot uzkrāšanas principu.

Procentu ieņēmumi un izdevumi tiek atzīti ieņēmumu un izdevumu pārskatā, ņemot vērā aktīva/saistību efektīvo procentu likmi.

Uzkrātie diskonti un prēmijas tiek atzīti atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei.

Efektīvā procentu likmes metode ir finanšu aktīva vai finanšu saistības amortizētās iegādes vērtības aprēķina metode, kas balstīta uz procentu ieņēmumu un izdevumu atzīšanu attiecīgajā periodā. Efektīvā procentu likme paredz, ka nākotnē paredzētie maksājumi vai saņemamā nauda tiek precīzi diskontēti finanšu instrumenta sagaidāmajā dzīves laikā vai, kur nepieciešams, īsākā laika periodā līdz finanšu aktīva vai finanšu saistības neto bilances vērtībai. Aprēķinot efektīvo procentu likmi, Plāna vadība aplēš naudas plūsmas, balstoties uz finanšu instrumenta līgumā paredzētajiem nosacījumiem, bet neņem vērā nākotnes zaudējumus. Aprēķins ietver visus maksājumus, kas veikti vai saņemti starp līgumslēdzēju pusēm un ir efektīvās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, darījuma veikšanas izmaksas un citas prēmijas vai diskontus.

Citas komisijas naudas un citi ieņēmumi un izdevumi tiek atzīti periodā, kad attiecīgais pakalpojums ir sniegts.

Par Plāna līdzekļu pārvaldīšanu un apkalpošanu Plāna līdzekļu pārvaldītājs saņem atlīdzību, kopējie maksimālie maksājumi par Plāna pārvaldi (procentos no Plāna aktīvu vidējās vērtības):

<b>Maksimālie maksājumi par Plāna pārvaldi:</b>	<b>Maksājuma summa (likme gadā)</b>
Maksājuma pastāvīgā daļa:	0.80%
- t.sk.maksājumi Sabiedrībai	0.70%
- t.sk.maksājumi Turētājbankai	0.10%
Maksājuma mainīgā daļa	0.50%
<b>Kopā</b>	<b>1.30%</b>

Maksājumus par Plāna pārvaldi veido:

- Maksājuma pastāvīgā daļa, kas ir 0.80% no Plāna aktīvu vidējās vērtības gadā un ietver maksājumus Sabiedrībai, Turētājbankai, kā arī maksājumus trešajām personām, kurus veic no Plāna līdzekļiem, izņemot izdevumus, kas radušies, veicot darījumus ar ieguldījumu plāna aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu;
- Maksājuma pastāvīgo daļu aprēķina un uzkrāj katru dienu, bet izmaksā reizi mēnesī.
- Maksājuma mainīgā daļa, kas ir atlīdzība Sabiedrībai par Plāna darbības rezultātu. Tās apmērs ir atkarīgs no Plāna ienesīguma, un detalizētu aprēķina kārtību nosaka Ministru kabinets. Mainīgā daļa tiek noteikta 0.5 procentus apmērā no Plāna aktīvu vidējās vērtības gadā.

Maksājuma mainīgo daļu aprēķina un uzkrāj katru dienu, bet izmaksā reizi gadā.

Ieņēmumi no dividendēm tiek atzīti ieņēmumu un izdevumu pārskatā, kad ir nodibinātas tiesības saņemt maksājumu.

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

## **Finanšu instrumenti**

### ***Sākotnējā atzīšana un novērtēšana***

Finanšu aktīvi un finanšu saistības tiek atzītas aktīvu un saistību pārskatā datumā, kad attiecīgā instrumenta līguma nosacījumi ir kļuvuši saistoši Sabiedrībai.

Visi regulārie finanšu aktīvu iegādes un pārdošanas darījumi tiek atzīti norēķinu datumā, kas ir datums, kad notiek finanšu aktīva saņemšana.

Finanšu aktīvi vai finanšu saistības tiek sākotnēji novērtēti patiesajā vērtībā, pieskaitot darījuma izmaksas, kas tieši saistītas ar finanšu aktīvu vai finanšu saistību iegādi, izņemot, ja finanšu aktīvi vai finanšu saistības klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi vai finanšu saistības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvu vai saistību, kas tiek novērtētas pēc patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, darījumu izmaksas tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Pēc sākotnējās atzīšanas finanšu aktīviem, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, tiek atzīti paredzami kredītzaudējumi, kā rezultātā kredītzaudējumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos, kad aktīvs ir tikko atzīts.

Ja finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība atšķiras no darījuma cenas sākotnējās atzīšanas brīdī, Sabiedrība atzīst starpību šādi:

Ja patieso vērtību var noteikt izmantojot identiska aktīva vai saistību aktīvā tirgū kotētu cenu (ti, 1. līmeņa iepatiesās vērtības hierarhija) vai pamatojoties uz vērtēšanas paņēmieni, kas izmanto tikai novērojamus tirgus datus, starpība tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Visos pārējos gadījumos starpība tiek atlikta un atlikto pīmās dienas peļņas vai zaudējumu atzīšanas termiņš tiek noteikts individuāli. Tie var tikt amortizēti instrumenta darbības laikā, atlikti līdz brīdim, kad instrumenta patieso vērtību var noteikt, izmantojot novērojamus tirgus datus, vai realizācijas brīdī.

### ***Klasifikācija***

Finanšu aktīvi sākotnējās atzīšanas brīdī tiek klasificēti vienā no šādām kategorijām:

- Amortizētajā iegādes vērtībā vērtēti finanšu aktīvi (AI);
- Patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar vērtības izmaiņu atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (PVPZA);

Finanšu aktīvu atzīšana un klasifikācija augstāk minētajās kategorijās balstās uz abiem zemāk norādītajiem faktoriem:

- Sabiedrības izvēlēto biznesa modeli finanšu aktīvu pārvaldīšanā;
- Finanšu aktīva līgumiskās naudas plūsmas pazīmēm.

Finanšu aktīvu novērtē amortizētajās izmaksās, ja ir izpildīti šādi divi nosacījumi:

- finanšu aktīvs tiek turēts tāda komercdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir turēt finanšu aktīvus, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas, un
- finanšu aktīva līgumiskie noteikumi paredz naudas plūsmas, ko veido vienīgi pamatsummas un procentu maksājumi.

Finanšu aktīvu novērtē patiesajā vērtībā ar vērtības izmaiņu atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja ir izpildīts viens no šim nosacījumiem:

- finanšu aktīvs tiek turēts tāda komercdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir realizēt naudas plūsmas, veicot instrumenta aktīvu pirkšanu un pārdošanu pamatojoties uz to patieso vērtību;
- atvasinātais finanšu instruments tiek turēts tāda komercdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir gūt peļņu no atvasinātā instrumenta vērtības izmaiņām atbilstoši attiecīgā mainīgā lieluma izmaiņām (procentu likmes, finanšu instrumenta cenas, preces cenas, valūtas kursa, cenu vai likmju indeksa, kredītreitinga vai kredītu indeksa, vai cita mainīgā lieluma);
- finanšu aktīvi to sākotnējās atzīšanas brīdī neatsaucami tika noteikti, kā tādi, kuru patiesās vērtības izmaiņas atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja tādējādi tiks novērsta vai ievērojami samazināta novērtēšanas vai atzīšanas nekonsekvence, un tas ir stingri pamatots.

Tekošās prasības pret kredītiestādēm un debitoru parādi ietver līgumiskās naudas plūsmas pazīmes, līdz ar ko tiek novērtēti amortizētajās izmaksās.



**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

***Amortizētā vērtība un efektīvā procentu likme***

Amortizētā vērtība ir summa, par kādu finanšu aktīvs vai finanšu saistības tiek novērtētas sākotnējās atzīšanas brīdī, atskaitot pamatsummas atmaksu, plus vai mīnus kumulatīvā amortizācija, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, attiecībā uz jebkuru starpību starp sākotnējo summu un termiņu, un, ja ir finanšu starpība, un aktīviem, kas tiek koriģēti par zaudējumu summu.

Efektīvā procentu likme ir likme, kas precīzi diskontē aplēstos nākotnes naudas maksājumus vai ieņēmumus no paredzamā finanšu aktīva vai finanšu saistību ilguma līdz finanšu aktīva bruto uzskaites vērtībai (t.i. tās amortizētajai pašizmaksai pirms vērtības samazināšanās vērtības samazinājuma) vai amortizētajām finanšu saistību izmaksām. Aprēķinā netiek ņemti vērā paredzami kredītu zaudējumi un ietver darījumu izmaksas, prēmijas vai atlaides un maksas, kas ir faktiskās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, piemēram, sākotnējās maksas.

Kad Sabiedrība pārskata nākotnes naudas plūsmu aplēses, attiecīgo finanšu aktīvu vai finanšu saistību uzskaites vērtību koriģē, lai atspoguļotu jauno novērtējumu, kas diskontēts, izmantojot sākotnējo efektīvo procentu likmi. Visas izmaiņas tiek atzītas peļņā vai zaudējumos.

***Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā***

***Atvasinātie finanšu instrumenti***

Atvasinātie finanšu instrumenti iekļauj valūtas mijmaiņas, biržā netirgotus nākotnes līgumus un biržā tirgotus nākotnes līgumus.

Atvasinātie finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā datumā, kurā noslēgts atvasinātais līgums, un turpmāk tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Visi atvasinātie finanšu instrumenti tiek atspoguļoti kā aktīvi, ja to patiesā vērtība ir pozitīva, vai kā pasīvi, ja to patiesā vērtība ir negatīva.

Izmaiņas atvasināto finanšu instrumentu patiesajā vērtībā tiek atzītas visaptverošo ienākumu pārskatā periodā, kurā tās ir radušās.

Atvasinātie finanšu instrumenti var tikt iegulti citos līgumos („apkalpošanas līgums”). Iegultais atvasinātais finanšu instruments ir nodalīts no apkalpošanas līguma, un tas tiek uzskaitīts kā atvasinātais finanšu instruments, ja ieūtā atvasinātā finanšu instrumenta ekonomiskā būtība un riski nav saistīti ar apkalpošanas līguma ekonomisko būtību un riskiem, atsevišķs instruments ar tādiem pašiem nosacījumiem kā iegūtajam atvasinātajam finanšu instrumentam atbilstu atvasinātā finanšu instrumenta definīcijai; apvienoto finanšu instrumentu nenovērtē patiesajā vērtībā ar izmaiņu patiesajā vērtībā atspoguļojumu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Atvasinātie finanšu instrumenti, kas iekļauti patiesajā vērtībā novērtētajos aktīvos vai saistībās ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, netiek uzrādīti atsevišķi.

Lai arī Sabiedrība veic darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem riska ierobežošanas nolūkos, Sabiedrība nepiemēro risku ierobežošanas uzskaiti.

***Finanšu aktīvi un finanšu saistības, kas novērtēti amortizētajā vērtībā***

Finanšu aktīvu vai saistības sākotnēji novērtē to patiesajā vērtībā, plus finanšu aktīva vai saistību gadījumā, kas nav novērtēts patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, darījuma izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz finanšu aktīva vai saistību iegādi vai emisiju.

Pēc sākotnējās atzīšanas finanšu aktīvi, tostarp atvasinātie instrumenti, kas ir aktīvi, tiek novērtēti to patiesajā vērtībā, bez jebkādiem atskaitījumiem par darījuma izmaksām, kas var rasties, tos pārdodot vai citādi atsavinot, izņemot:

- debitoru parādi (kredīti), kas tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi;

Visas finanšu saistības, izņemot tās, kas atzītas patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un finanšu saistības, kas rodas, ja finanšu aktīva, kas uzrādīts patiesajā vērtībā, pārvedums nekvalificējas kā atzīšanas pārtraukšana, tiek novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā. Amortizētā vērtība tiek aprēķināta, izmantojot efektīvās

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

procentu likmes metodi. Prēmijas un atlaides, ieskaitot sākotnējās darījumu izmaksas, tiek iekļautas saistītā instrumenta uzskaites vērtībā un amortizētas, pamatojoties uz instrumenta efektīvo procentu likmi.

**Finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā vērtībā**

Prasības pret centrālajām bankām, prasības pret finanšu institūcijām un kredīti tiek klasificēti kā finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, ja tiek ievēroti šādi kritēriji:

- tie tiek turēti uzņēmējdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir sasniegts, iekasējot līgumiskās naudas plūsmas ("Turēts, lai iekasētu" biznesa modelis);
- to līgumiskās naudas plūsmas veido tikai pamatsummas un procentu maksājumi par atlikušo pamatsummu;
- Plāns tos sākotnējā atzīšanas brīdī nenosaka kā patiesajā vērtībā novērtētus finanšu aktīvus ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Finanšu aktīvi, kas atbilst iepriekš minētajiem kritērijiem, tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā un uz tiem attiecas 9. SFPS vērtības samazināšanās modelis.

**Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā**

Visas finanšu saistības tiek atzītas patiesajā vērtībā, un aizdevumu un aizņēmumu gadījumā, atskaitot tieši attiecināmās darījumu izmaksas. Pēc sākotnējās atzīšanas procentus nesošās finanšu saistības tiek atzītas amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot EPL metodi. Peļņa vai zaudējumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos, kad saistību atzīšana tiek pārtraukta, kā arī izmantojot EPL metodi. Amortizētā iegādes vērtība tiek aprēķināta, ņemot vērā visas iegādes atlaides vai prēmijas, kā arī maksas vai izmaksas, kas ir neatņemama EPL sastāvdaļa. EPL amortizācija tiek iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā neto procentu ienākumi.

**9. SFPS ietekme uz finanšu pārskatiem**

9. SFPS ieviešana ir radījusi izmaiņas Plāna grāmatvedības politikās finanšu aktīvu un finanšu saistību atzīšanā, klasificēšanā un novērtēšanā, kā arī finanšu aktīvu vērtības samazināšanās noteikšanā. Saskaņā ar Plāna veikto 9. SFPS ietekmes izvērtējumu, jaunajam standartam nav būtiskas ietekmes uz Plāna finanšu pārskatiem, tādēļ nebija neieciešamības koriģēt salīdzinošo informāciju par iepriekšējiem periodiem. 9. SFPS būtiski groza arī citus standartus, kas attiecas uz finanšu instrumentiem kā 7. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana”.

Turpmāk ir sniegta informācija par 9. SFPS ieviešanas ietekmi uz Plānu.

*Finanšu instrumentu klasifikācija un vērtība*

Finanšu aktīvu un saistību kategorija un finanšu aktīvu un saistību vērtība, kas novērtēta balstoties uz 39. SGS un 9. SFPS, kas stājās spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī.

Finanšu aktīvs	Sākotnējā vērtība pēc 39. SGS	Jaunā vērtība pēc 9. SFPS	31.12.2017. pēc 39. SGS	Jaunā vērtība pēc 9. SFPS, 2018. gada 1. janvārī
<b>Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā</b>	Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	107 629 367	107 629 367
<b>Termiņnoguldījumi</b>	Aizdevumi un debitoru parādi	Amortizētā iegādes vērtība	1 837 124	1 837 124

15. SFPS, Ieņēmumi no līgumiem ar pircējiem, (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk)

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

15. SFPS "Ieņēmumi no līgumiem ar pircējiem" ir spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk. 15. SFPS nosaka piecpakāpju modeli, kas attiecas uz ieņēmumiem, kas gūti no līguma ar klientu (ar ierobežotiem ieņēmumiem), neatkarīgi no ieņēmumu veida vai nozares veida. Standarta prasības attiecas arī uz peļņas un zaudējumu atzīšanu un novērtēšanu, pārdodot dažus nefinanšu aktīvus, kas nav uzņēmuma parastās darbības rezultāts (piemēram, pamatlīdzekļu vai nemateriālo aktīvu pārdošana).

15. SFPS pamatprincips ir tāds, ka ieņēmumus jāatzīst, atspoguļojot pakalpojumu nodošanu klientiem par summu, kas atspoguļo atlīdzību, kuru paredzēts saņemt apmaiņā pret šādiem pakalpojumiem. Šo pamatprincipu piemēro, izmantojot piecpakāpju modeli:

- 1) Nosakiet līgumu ar klientu,
- 2) Nosakiet līgumā noteikto izpildes pienākumu;
- 3) noteikt darījuma cenu;
- 4) Sadalīt darījuma cenu līgumā noteiktajam izpildes pienākumam;
- 5) Atzīt ieņēmumus, ja izpildes pienākums ir izpildīts.

Par katru konstatēto saistību izpildi Sabiedrība līguma noslēgšanas brīdī nosaka, vai tā ir izpilde laika gaitā vai konkrētā laikā, neatkarīgi no tā, vai atlīdzība ir fiksēta vai mainīga, ieskaitot to, vai atlīdzība ir ierobežota ārējo faktoru dēļ. Pēc tam tiek ņemts vērā noteiktais izpildes pienākums.

No 1. janvāra 2019. gada 17. SGS vietā aizstās 16. SFPS "Noma" attiecībā uz finanšu nomu. Jauns standarts nosaka nomas līgumu atzīšanas, novērtēšanas un informācijas atklāšanas principus. Atbilstoši, 16. SFPS izslēdz iespēju klasificēt nomas līgumus kā operatīvo vai finanšu nomu, kā to noteica 17. SGS. Tā vietā, 16. SFPS ievieš vienotu nomnieka uzskaites modeli. Nomnieks savā uzskaitē atzīst: (a) aktīvus un saistības no visiem nomas līgumiem ar termiņu vairāk kā 12 mēneši, izņemot zemas vērtības aktīvu nomas līgumus; un (b) nomāto aktīvu nolietojuma izmaksas atsevišķi no nomas saistību procentu izmaksām. Nomas sākuma dienā nomnieks atzīst saistības veikt nomas maksājumus (t.i, nomas saistības) un aktīvu, kas pārstāv tiesības izmantot bāzes aktīvu nomas termiņa laikā (t.i, lietošanas tiesību aktīvs).

Nomniekiem būs atsevišķi jāatzīst procentu izdevumi par nomas saistībām un nolietojuma izdevumus par tiesībām lietot aktīvu. Nomniekiem arī būs jāpārvērtē nomas saistības pēc noteiktu notikumu iestāšanās (piemēram, izmaiņas nomas termiņā, izmaiņas nākotnes nomas maksājumos, kas rodas, mainot indeksu vai likmi, ko izmanto šo maksājumu noteikšanai).

Nomnieks parasti atzīst nomas saistību pārvērtēšanas summu kā korekciju tiesībām izmantot aktīvu.

Plāna vadība pieņēma lēmumu neievieš jaunus standartus un interpretācijas pirms to spēkā stāšanās datuma. Plāna vadība uzskata ka jaunu standartu, grozījumu un interpretāciju ieviešanai nav un nebūs būtiskas ietekmes uz Plāna finanšu pārskatiem ieviešanas gadā

#### **Finanšu instrumentu novērtēšana patiesajā vērtībā**

Pie sākotnējās atzīšanas vislabākais finanšu instrumenta patiesās vērtības pierādījums ir darījuma cena, t. i., dotās vai saņemtās atlīdzības patiesā vērtība, ja vien par šī instrumenta patieso vērtību neliecina salīdzinājums ar citiem pašreizējiem tirgus darījumiem, kas veikti ar šo pašu instrumentu (t. i., bez modifikācijām vai pārstrukturizācijas) vai ja šā instrumenta patiesā vērtība nav balstīta uz vērtēšanas paņēmieni, kura mainīgie faktori ietver tikai pieejamus tirgus datus. Kad pie sākotnējās atzīšanas darījuma cena ir vislabākais patiesās vērtības pierādījums, finanšu instruments tiek sākotnēji atzīts darījuma cenā un atšķirība starp šo cenu un vērtību, kas sākotnēji iegūta no vērtēšanas modeļa, tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā atkarībā no darījuma individuālajiem faktiem un apstākļiem, bet ne vēlāk kā tad, kad vērtību pamato tirgus dati vai arī darījums ir pabeigts.

Turpmāk, kā arī tad, kad darījuma cena neatspoguļo aktīva patieso vērtību, kad iespējams, Plāns novērtē finanšu instrumenta patieso vērtību, izmantojot aktīvā tirgū noteiktās finanšu instrumenta cenas. Tirgus tiek uzskatīts par

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

aktīvu, ja cenas tajā ir viegli un regulāri pieejamas un atspoguļo patiesos un regulāros tirgus darījumus, kas veikti saskaņā ar brīvā tirgus principiem.

Ja finanšu instrumenta tirgus nav aktīvs, Plāns nosaka patieso vērtību, izmantojot kādu no vērtēšanas paņēmieniem. Vērtēšanas paņēmieni ietver aktuālāko informāciju par darījumiem tirgū un to nosacījumiem starp informētām, ieinteresētām pusēm (ja tāda pieejama); cita pēc būtības līdzīga finanšu instrumenta, pašreizējās patiesās vērtības piemērošanu, diskontētu naudas plūsmu analīzi un iespējas līgumu cenu noteikšanas modeļu izmantošanu. Izvēlētajā vērtēšanas paņēmienā tiek izmantoti pēc iespējas vairāk tirgus dati, pēc iespējas mazāka pašvērtība uz Plāna specifiskajiem datiem, tiek ietverti visi faktori, ko tirgus dalībnieki apsvērtu, nosakot instrumenta cenu, un kas atbilst pieņemtajai finanšu instrumentu cenas noteikšanas ekonomiskajai metodikai. Patiesajā vērtībā nenovērtēto finanšu aktīvu un saistību aplēstās patiesās vērtības ir aprēķinātas, izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi, ņemot par pamatu nākotnes naudas plūsmas un faktiskās diskonta likmes šiem finanšu instrumentiem to iegādes brīdī.

Plāns nosaka patiesās vērtības, izmantojot šādu patiesās vērtības hierarhiju, kas atspoguļo novērtēšanā izmantoto datu avotu:

- (1) Šajā kategorijā iekļauti finanšu aktīvi un saistības, kas novērtētas, atsaucoties uz publicētajām kotētajām cenām aktīvā tirgū. Finanšu instrumentu uzskata par kotētu aktīvā tirgū, ja kotētās cenas ir viegli un regulāri pieejamas no biržas, dīlera, brokera, nozares grupas, cenas noteikšanas pakalpojumu vai regulējošām aģentūrām un cenas atspoguļo faktiskos un regulāros darījumus tirgū saskaņā ar tirgus principiem. Galvenās aktīvu klases šajā kategorijā ir finanšu aktīvi, kuru patiesā vērtība tiek iegūta, ņemot vērā piegādātāju vai brokeru noteiktās cenas, un aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek noteikta, atsaucoties uz cenu indeksiem.
- (2) Šajā kategorijā iekļauti finanšu aktīvi un saistības, kas tiek novērtēti, izmantojot vērtēšanas paņēmieni, kas pamatojas uz pieņēmumiem par cenām no citiem pašreizējiem atskaites tirgus darījumiem ar to pašu instrumentu vai uz pieejamiem tirgus datiem. Galvenās aktīvu klases šajā kategorijā ir finanšu aktīvi, kuru cena iegūta vērtēšanas pakalpojumu rezultātā, taču cenas nav noteiktas aktīvā tirgū, finanšu aktīvi, kuru patiesā vērtība ir balstīta uz brokeru cenām, ieguldījumiem riska apdrošināšanas fondos, kapitāla fondos, kam patieso vērtību nosaka fondu menedžeri un aktīvi, kas tiek novērtēti, izmantojot konkrētus modeļus, kas paredz, ka lielākā daļa pieņēmumu tiek balstīti uz tirgus datiem.
- (3) Ja patieso vērtību nenosaka, balstoties uz tirgus datiem, tas nozīmē, ka patiesās vērtības tiek noteiktas kopumā vai daļēji balstoties uz vērtēšanas paņēmieni (modeļi) un pieņēmumiem, kas netiek pamatoti ar cenām no citiem pašreizējiem atskaites tirgus darījumiem ar to pašu instrumentu, kā arī tie nav pamatoti ar pieejamiem tirgus datiem. Šajā kategorijā iekļauti riska apdrošināšanas fondi, privātie kapitāla fondi un komandītsabiedrības.

**Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu instrumenti**

Nākamajā tabulā tiek analizēti patiesajā vērtībā novērtēti finanšu instrumenti pārskata perioda beigās pa līmeņiem patiesās vērtības hierarhijā, saskaņā ar kuru kategorizēts patiesās vērtības novērtējums:

<b>2018, EUR</b>	<b>Uzskaites vērtība</b>	<b>Patiesā vērtība</b>
<b>Finanšu aktīvi</b>		<b>2. līmenis</b>
ieguldījumu fondu un alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	47 778 957	47 778 957
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	67 023 965	67 023 965
ieguldījumi riska kapitāla tirgū	256 011	256 011
<b>Kopā, klasificēti kā patiesā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā</b>	<b>115 058 933</b>	<b>115 058 933</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

<b>2017, EUR</b>	<b>Uzskaites vērtība</b>	<b>Patiesā vērtība 2. līmenis</b>
<b>Finanšu aktīvi</b>		
Ieguldījumu fondu un alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	32 508 173	32 508 173
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	75 121 194	75 121 194
Ieguldījumi riska kapitāla tirgū	146 522	146 522
<b>Kopā, klasificēti kā pārdošanai pieejamie aktīvi</b>	<b>107 775 889</b>	<b>107 775 889</b>

**Patiesajā vērtībā nenovērtēti finanšu instrumenti**

Tabulā analizēta patiesajā vērtībā nenovērtēto finanšu instrumentu patiesā vērtība pa līmeņiem patiesās vērtības hierarhijā, kurā klasificēts katrs patiesās vērtības novērtējums:

<b>2018, EUR</b>	<b>Uzskaites vērtība</b>	<b>Patiesā vērtība 3. līmenis</b>
<b>Finanšu aktīvi</b>		
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	5 877 995	5 877 995
<b>Finanšu saistības</b>		
Uzkrātie izdevumi	(82 590)	(82 590)

<b>2017, EUR</b>	<b>Uzskaites vērtība</b>	<b>Patiesā vērtība 3. līmenis</b>
<b>Finanšu aktīvi</b>		
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 591 161	2 591 161
Termiņnoguldījumi	1 837 124	1 837 124
Debitoru parādi	3 448	3 448
<b>Finanšu saistības</b>		
Uzkrātie izdevumi	(257 941)	(257 941)

Tabulās uzrādītas 2. līmeņa patiesās vērtības novērtēšanai izmantotās vērtēšanas metodes, kā arī būtiskākie nenovērojami dati:

<b>Veids</b>	<b>Vērtēšanas metode</b>
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm un termiņnoguldījumi	Patiesā vērtība atbilst attiecīgajai atmaksas plūsmas vērtībai
Uzkrātie izdevumi	Patiesā vērtība atbilst attiecīgajai atmaksas plūsmas vērtībai

**Atvasinātie finanšu instrumenti**

Darbības ietvaros Plāns var noslēgt ārvalstu valūtas mijmaiņas līgumus. Peļņu vai zaudējumus, kas radušies no izmaiņām valūtas kursos pēc darījuma noslēgšanas, atzīst ienākumu un izdevumu pārskatā.

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

**Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās**

Uz šādiem finanšu instrumentiem attiecas 9. SFPS vērtības samazināšanās prasības:

finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu instrumentiem, kas ietilpst vērtības samazināšanās modeļa darbības jomā, zaudējumu atlīdzība par paredzamajiem kredītu zaudējumiem tiek aprēķināta šādi:

- Finanšu instrumenti bez būtiska kredītriska pieauguma kopš sākotnējās atzīšanas (vai finanšu instrumenti, kuriem tiek uzskatīts, ka tiem ir zems kredītrisks) – paredzamie kredītzaudējumi tiek aprēķināti par summu, kas atbilst 12 mēnešu paredzamajiem kredītu zaudējumiem,
- Finanšu instrumenti bez vērtības samazināšanās, bet ar būtisku kredītriska pieaugumu kopš sākotnējās atzīšanasparedzamie kredītzaudējumi tiek aprēķināti par summu, kas vienāda ar paredzamajiem kredīta zaudējumiem mūža laikā,
- Finanšu instrumenti ar vērtības samazināšanos - paredzamie kredītzaudējumiem tiek aprēķināti tādā apmērā, kas vienāds ar paredzamajiem kredīta zaudējumiem mūža laikā.

Kredītzaudējumi ir starpība starp visām līgumā noteiktajām naudas plūsmām, kas ir jāatmaksā saskaņā ar līgumu, un visām naudas plūsmām, kuras Banka plāno saņemt (ti, visiem naudas iztrūkumiem), diskontējot ar sākotnējo efektīvo procentu likmi (vai kredīta korigēto efektīvo procentu likmi par finanšu aktīviem, kas iegādāti vai izdoti ar vērtības samazināšanos). Plāns novērtē naudas plūsmas, ņemot vērā visus finanšu instrumenta līgumiskos nosacījumus (piemēram, priekšapmaksas, pagarināšanu, pārdošanas un līdzīgas iespējas), izmantojot paredzamo šī finanšu instrumenta darbības laiku. Šīs naudas plūsmas ietver naudas plūsmas, kas rodas, pārdodot nodrošinājumu vai citus kredīta uzlabojumus, kas ir neatņemama līguma noteikumu sastāvdaļa.

Plāns katrā pārskata datumā novērtē, vai finanšu instrumenta kredītrisks kopš sākotnējās atzīšanas ir ievērojami palielinājies, analizējot saistību nepildīšanas riska izmaiņas finanšu instrumenta paredzamajā darbības laikā.

Lai veiktu šo novērtējumu, Plāns salīdzina finanšu instrumenta saistību neizpildes risku pārskata datumā ar finanšu instrumenta saistību neizpildes risku tā sākotnējās atzīšanas brīdī, ņemot vērā atbilstošu un pamatotu informāciju, kas ir pieejama bez nevajadzīgām izmaksām vai piepūles, kas liecinātu par būtisku kredītriska palielināšanos kopš sākotnējās atzīšanas.

Finanšu aktīvam ir vērtības samazināšanās ja ir noticis viens vai vairāki notikumi, kas negatīvi ietekmē šī finanšu aktīva aplēstās nākotnes naudas plūsmas. Pierādījumi, ka finanšu aktīvam ir vērtības samazināšanās, ietver novērojamus datus par šādiem notikumiem:

- būtiskas emitenta vai aizņēmēja finansiālās grūtības;
- līguma pārkāpums, piemēram, saistību neizpilde vai kavējums;
- aizņēmēja aizdevējs (-i) ekonomisku vai līgumisku iemeslu dēļ, kas saistīti ar aizņēmēja finansiālajām grūtībām, piešķirušī aizņēmējam koncesiju (-as), ko aizdevējs (-i) citādi neizskatītu;
- ir iespējams, ka aizņēmējs bankrotēs vai sagaidāma tā finanšu reorganizācija;
- aktīva tirgus izkušana finanšu aktīvam finansiālu grūtību dēļ; vai
- finanšu aktīva pirkšana vai iegāde ar lielu atlaidi, kas atspoguļo radušos kredītzaudējumus.

**Atzīšanas pārtraukšana**

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad tiesības saņemt naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva ir beigušās vai, ja Plāns ir nodevis būtībā visus ar piederību saistītos riskus un atlīdzību. Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta tad, kad tās tiek dzēstas, t.i., kad saistības ir atmaksātas, atceltas vai to termiņš notecējis.

**Aplēses un spriedumi**

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, vadībai ir nepieciešams izdarīt spriedumus, aplēses un pieņēmumus, kuri ietekmē politiku piemērošanu un uzrādītās aktīvu un saistību summas, ieņēmumus un izdevumus. Aplēšu un ar tām saistīto pieņēmumu pamatā ir vēsturiskā pieredze un dažādi citi faktori, kuri tiek uzskatīti par saprātīgiem attiecīgajos apstākļos un kuri kopumā veido pamatu lēmumu pieņemšanai par aktīvu un saistību uzskaites vērtību, kuru nav iespējams noteikt, izmantojot citus avotus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm.

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

Aplēses un ar tām saistītie pieņēmumi tiek regulāri pārbaudīti. Izmaiņas grāmatvedības aplēsēs tiek atzītas tajā periodā, kurā attiecīgās aplēses tiek pārskatītas, ja izmaiņas ietekmē tikai attiecīgo periodu, vai arī periodā, kad aplēses tiek pārskatītas, un nākamajos periodos, ja izmaiņas ietekmē gan kārtējo, gan nākamos periodus.

Galvenie iemesli aplēšu nenoteiktībai:

- (i) Finanšu instrumentu vērtības samazinājums
- (ii) Finanšu instrumentu patiesās vērtības noteikšana

#### **Nauda un tās ekvivalenti**

Nauda un tās ekvivalenti ir norēķinu kontos un augstas likviditātes aktīvi, kuru sākotnējais dzēšanas termiņš ir mazāks par trīs mēnešiem un kurus Plāns izmanto īstermiņa saistību dzēšanai. Naudas plūsmas pārskats sastādīts pēc netiešas metodes.

#### **Darījumi ārvalstu valūtā**

Darījumi ārvalstu valūtās tiek konvertēti funkcionālajā valūtā (eiro) pēc Eiropas Centrālās Bankas noteiktā kursa darījuma dienā. Ārvalstu valūtās nominētie monetārie aktīvi un saistības pārskata perioda beigu datumā tiek konvertētas uz funkcionālo valūtu, izmantojot Eiropas Centrālās Bankas noteikto ārvalstu valūtas kursu pārskata perioda beigu datumā. Ārvalstu valūtas peļņa vai zaudējumi no monetārajiem posteņiem ir starpība starp posteņu amortizēto pašizmaksu funkcionālajā valūtā perioda sākumā, kas koriģēta par pārskata perioda laikā atzītajiem procentu ieņēmumiem/izdevumiem pēc efektīvās procentu likmes metodes un saņemtajiem/veiktajiem maksājumiem, un posteņu amortizēto pašizmaksu ārvalstu valūtā perioda beigās, kas konvertēta pēc perioda beigās Eiropas Centrālās Bankas noteiktā valūtas kursa. Ārvalstu valūtās nominētie nemonetārie aktīvi un saistības, kas novērtētas patiesajā vērtībā, tiek konvertētas funkcionālajā valūtā, izmantojot tās dienas valūtas kursu, kurā tika noteikta to patiesā vērtība. Ārvalstu valūtas maiņas kursa svārstību rezultātā iegūtā peļņa vai zaudējumi tiek iekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā.

#### **Nodokļi**

Plāns nav Latvijas Republikas uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs.

## **2. Risku pārvaldīšana**

Galvenie risku veidi, kas skar Plāna darbību un ko Plāna pārvaldnieks pārvalda, ir tirgus risks, kredītrisks un likviditātes risks.

### **(a) Tirgus risks**

Novērtējot un pārvaldot tirgus risku, Plāna pārvaldnieks izdala 3 galvenos risku veidus – procentu likmju risks, valūtas risks un cenu svārstību risks. Tirgus risks ir iespēja ciest zaudējumus no tirgus nosacījumu izmaiņām, kas ietekmē kādu aktīvu kategoriju vai tirgu kopumā. Tirgus risks tiek novērtēts, veicot kritiskās situācijas analīzi. Kritiskās situācijas analīzei izmanto tirgus riska jutīguma testus un scenāriju analīzi (skat. zemāk). Jutīguma testus veic, lai noteiktu atsevišķa faktora ietekmi uz Plāna vērtību. Scenāriju analīzi veic, lai noteiktu vairāku faktoru nelabvēlīgu izmaiņu ietekmi uz Plāna vērtību.

**Procentu likmju risks** – 1) patiesās vērtības procentu likmju risks ir risks, ka, mainoties tirgus procentu likmēm, var mainīties patiesajā vērtībā novērtēto aktīvu bilances vērtība, kas ietekmē Plāna darbības rezultātus; 2) naudas plūsmas procentu likmju risks ir risks, ka mainoties tirgus procentu likmēm, mainīsies Plāna procentu ieņēmumi no Plāna aktīviem, kuriem ir noteikta mainīgā procentu likme. Plāna pārvaldnieks seko procentu likmju tendencēm Latvijas un starptautiskajos finanšu tirgos un pieņem lēmumu par portfeļa termiņa struktūru, pamatojoties uz piesardzīgām prognozēm par procentu likmju paredzamo attīstību. Vidējais svērtais procentu likmju indekss (duration) parāda vērtspapīriem samazinājās salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2018. gada beigās tas bija 3.8 gadi, bet 2017. gada beigās – 4.0 gadi). Ieguldījumi parāda vērtspapīros tiek veikti ar aprēķinu, lai to beigu termiņš nekonzcentrētos kādā termiņstruktūras punktā, bet iespējami plašā termiņstruktūras diapazonā. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus procentu likmju riska samazināšanai.

Procentu likmju risks un tā ietekme uz noguldījumu un parāda vērtspapīru cenām ir noteikta dažādām noguldījumu un parāda vērtspapīru kategorijām, atkarībā no to termiņa, valūtas un iespējamās procentu likmes izmaiņas. Pārvērtējot patiesajā vērtībā parāda vērtspapīrus ar fiksētu procentu likmi, to vērtība mainīsies pretēji procentu likmju izmaiņām,

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

proti, procentu likmes palielinājums samazina parāda vērtspāpīru cenu, un otrādi. Parāda vērtspāpīru ietekme uz Plāna ienākumiem aprēķināta kā iespējamās ienesīguma likmes izmaiņas reizinājums ar attiecīgās kategorijas vidējo svērto termiņu līdz dzēšanai (duration). Tiek pieņemts, ka 2. kārtas ienesīguma izmaiņas (convexity) ietekme uz parāda vērtspāpīru cenām ir nebūtiska. Parāda vērtspāpīriem ar mainīgu procentu likmi tirgus procentu likmju kritums tādā pašā apmērā samazinās kupona likmi un Plāna procentu ieņēmumus. Tādējādi patiesās vērtības procentu likmju risks un naudas plūsmas procentu likmju risks viens otru kompensē.

**Cenu svārstību risks** – vērtspāpīru cenu svārstības tieši ietekmē ieguldītājam piederošo Plāna daļu vērtību. Veicot ieguldījumus, Plāna pārvaldnieks nodrošina adekvātu ieguldījumu analīzi un diversifikāciju dažādos ieguldījumu objektos, tādējādi samazinot viena vērtspāpīra, nozares, valsts vai reģiona iespējamā cenas krituma negatīvo ietekmi. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus cenu svārstību riska samazināšanai.

Ieguldījumi ieguldījumu fondos un riska kapitālā ir pakļauti cenu svārstību riskam. Tirgus cenas samazinājums samazinās ieguldījumu fondu un riska kapitāla vērtību. Katrai ieguldījumu fondu un riska kapitāla kategorijai sagaidāmais svārstīgums ir atšķirīgs, ņemot vērā to atšķirīgo būtību, valūtu, reģionus un līdzšinējo svārstīgumu, tādēļ arī ietekme uz Plāna ienākumu ir atšķirīga. Valsts obligāciju, korporatīvo obligāciju un obligāciju fondu cenu risks aprēķinos ir iekļauts procentu likmju riskā

**Valūtas risks** – ieguldījumiem ārvalstu valūtās piemīt valūtas risks. Valūtas risks tiek mazināts, nosakot ieguldījumu ierobežojumus, ka ar Plāna saistībām nesaskaņotās valūtās var ieguldīt līdz 20% no Plāna aktīviem, turklāt vienā ar saistībām nesaskaņotā valūtā nedrīkst ieguldīt vairāk nekā 10% no Plāna aktīviem, kā arī veicot mazākus par ieguldījumu ierobežojumu darījumus ar saistībām nesaskaņotās valūtās. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus valūtas riska samazināšanai.

**Jūtīgums pret valūtas risku** – Plāna jutīgumu pret valūtas risku aprēķina reizinot ārvalstu valūtu denominētos finanšu aktīvus ar iespējamām valūtu kursu izmaiņām, pieņemot 10% valūtas kursa izmaiņas USD un NOK valūtuursos.

Aktīvu un saistību sadalījums pēc valūtām uz 2018. gada 31. decembri

Visi Plāna aktīvi un saistības **2018. gada 31. decembrī** ir aprēķināti eiro pēc ECB kursa

	EUR	NOK	USD	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspāpīri ar fiksētu ienākumu	58 204 499	5 012 827	3 806 640	67 023 966
Vērtspāpīri ar nefiksētu ienākumu	48 034 967	-	-	48 034 967
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	5 812 898	-	65 097	5 877 995
Uzkrātie izdevumi	(82 590)	-	-	(82 590)
<b>NETO AKTĪVI</b>	<b>111 969 773</b>	<b>5 012 827</b>	<b>3 871 737</b>	<b>120 854 338</b>
<b>Daļa no plāna aktīviem (%)</b>	<b>92.6</b>	<b>4.1</b>	<b>3.2</b>	<b>100.0</b>



**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

Aktīvu un saistību sadalījums pēc valūtām uz 2017. gada 31. decembri

Visi Plāna aktīvi un saistības **2017. gada 31. decembrī** ir aprēķināti eiro pēc ECB kursa.

	EUR	NOK	USD	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	68 300 657	3 098 933	3 721 604	75 121 194
Vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	32 508 173	-	-	32 508 173
Pārējie debitori	-	-	3 447	3 447
Terminnoguldījumi kredītiestādēs	-	1 837 125	-	1 837 125
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 591 161	-	-	2 591 161
Uzkrātie izdevumi	(257 941)	-	-	(257 941)
<b>NETO AKTĪVI</b>	<b>103 142 050</b>	<b>4 936 058</b>	<b>3 725 051</b>	<b>111 803 159</b>
<b>Daļa no plāna aktīviem (%)</b>	<b>92.3</b>	<b>4.4</b>	<b>3.3</b>	<b>100.00</b>

Plāna ienākumu **jutīguma testa**, kas parāda tirgus risku (procentu likmju risks, cenu risks un valūtas risks) ietekmi uz Plāna darbības rezultātiem 2018. gada 31. decembrī, rezultāti apkopoti zemāk esošā tabulā.

	Procentu likmju risks			Cenu svārstību risks	
	Uzskaites vērtība	Likmju pieaugums Ietekme uz tirgus vērtību	Likmju samazinājums Ietekme uz tirgus vērtību	Cenas izmaiņa (%)*	Ietekme uz tirgus vērtību
<b>Naudas līdzekļi</b>	5 877 995	-	-	-	-
<b>Valsts obligācijas</b>	59 409 746	(2 002 098)	2 002 098	-	-
<b>Komercsabiedrības obligācijas</b>	7 614 219	(430 854)	430 854	-	-
<b>Obligāciju fondi</b>	27 721 772	(1 195 537)	1 195 537	-	-
<b>Akciju fondi</b>	20 057 185	-	-	(20%)	(4 011 437)
<b>Alternatīvie fondi</b>	24 938	-	-	(20%)	(4 988)
<b>Riska kapitāls</b>	231 073	-	-	(35%)	(80 876)
<b>Kopā</b>	<b>120 936 928</b>	<b>(3 628 489)</b>	<b>3 628 489</b>		<b>(4 097 301)</b>
<b>Procentos no uzskaites vērtības</b>		<b>(3.0%)</b>	<b>3.0%</b>		<b>(3.4%)</b>
<b>EUR</b>		<b>(3 466 601)</b>	<b>3 466 601</b>		<b>(4 097 300)</b>
<b>USD</b>		<b>(48 598)</b>	<b>48 598</b>		
<b>NOK</b>		<b>(113 290)</b>	<b>113 290</b>		

\*Akciju fondiem, alternatīvajiem fondiem un riska kapitālam tika pieņemts, ka tirgus ietekme sastāda attiecīgi 20%, 20% un 35%.

Valūtas risks				
Ārvalstu valūta	Uzskaites vērtība	Daļa (%)	Kursa izmaiņa (%)	Vērtības izmaiņa
<b>USD</b>	3 871 737	3.2%	(10.0%)	(387 174)
<b>EUR</b>	112 052 364	92.7%	-	-
<b>NOK</b>	5 012 827	4.1%	(10.0%)	(501 283)
<b>Kopā</b>	<b>120 936 928</b>	<b>100.0%</b>		<b>(888 457)</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

Zemāk esošā tabulā ir atspoguļoti pieņēmumi, kas ir izmantoti procentu likmju riska aprēķinos.

**Pieņēmumi, procentu likmju riska aprēķiniem**

Valūta	Likmju pieaugums, pp	Likmju samazinājums,pp
EUR	1.0%	(1.0%)
USD	1.0%	(1.0%)
NOK	1.0%	(1.0%)

Plāna ienākumu **jutīguma testa**, kas parāda tirgus risku (procentu likmju risks, cenu risks un valūtas risks) ietekmi uz Plāna darbības rezultātiem **2017. gada 31. decembrī**, rezultāti apkopoti zemāk esošā tabulā.

	Procentu likmju risks			Cenu svārstību risks	
	Uzskaites vērtība	Likmju pieaugums Ietekme uz tirgus vērtību	Likmju samazinājums Ietekme uz tirgus vērtību	Cenas izmaiņa (%)*	Ietekme uz tirgus vērtību
Naudas līdzekļi	2 591 161	-	-	-	-
Termiņnoguldījumi	1 837 124	(5 264)	5 264	-	-
Valsts obligācijas	67 479 363	(2 618 776)	2 618 776	-	-
Komerccabiedrības obligācijas	7 641 831	(455 213)	455 213	-	-
Obligāciju fondi	9 578 746	(442 591)	442 591	-	-
Akciju fondi	22 811 743	-	-	(20%)	(4 562 349)
Riska kapitāls	117 684	-	-	(35%)	(41 189)
Pārējie debitori	3 448	-	-	-	-
<b>Kopā</b>	<b>112 061 100</b>	<b>(3 521 844)</b>	<b>3 521 844</b>		<b>(4 603 538)</b>
<b>Procentos no uzskaites vērtības</b>		<b>(3.1%)</b>	<b>3.1%</b>		<b>(4.1%)</b>
EUR		(3 335 636)	3 335 636		(4 603 538)
USD		(82 716)	82 716		
NOK		(103 492)	103 492		

\*Akciju fondiem un riska kapitālam tika pieņemts, ka tirgus ietekme sastāda attiecīgi 20% un 35%.

Valūtas risks				
Ārvalstu valūta	Uzskaites vērtība	Daļa (%)	Kursa izmaiņa (%)	Vērtības izmaiņa
USD	3 725 052	3.3%	(10.0%)	(372 505)
EUR	103 399 991	92.3%	-	-
NOK	4 936 058	4.4%	(10.0%)	(493 606)
<b>Kopā</b>	<b>112 061 100</b>	<b>100.0%</b>		<b>(866 111)</b>

Zemāk esošā tabulā ir atspoguļoti pieņēmumi, kas ir izmantoti procentu likmju riska aprēķinos.

**Pieņēmumi, procentu likmju riska aprēķiniem**

Valūta	Likmju pieaugums, pp	Likmju samazinājums,pp
EUR	1.0%	(1.0%)
USD	1.0%	(1.0%)
NOK	1.0%	(1.0%)

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

Par pamatu aktīvu pozīciju jutīguma testiem izmantots iespējamais negatīvais svārstīgums, kas noteikts, analizējot atsevišķu ieguldījumu pozīciju vai aktīvu klašu cenu vēsturiskās tendences un svārstīgumu, kas koriģētas balstoties uz pārvaldnieka pieredzi un zināšanām par finanšu tirgiem. Tirgus svārstīgums jeb cenas izmaiņa katrai aktīvu klasei aprēķināta kā iespējamā negatīva cenas novirze nākamo 12 mēnešu laikā no cenas uz pārskata gada beigām.

Plāna ienākumu **scenāriju analīze** parāda visu tirgus risku (procentu likmju risks, valūtas risks un cenu svārstību risks) vienlaicīgas iestāšanās kopējo ietekmi uz Plāna vērtību. Plāna pārvaldnieks visu tirgus risku vienlaicīgas iestāšanās kopējai ietekmei izdala divus scenārijus. Kopējā negatīvā ietekme tirgus apstākļos, kad procentu likmes pieaug, ir atspoguļota "A" scenārijā, bet kopējā negatīvā ietekme tirgus apstākļos, kad procentu likmes krīt, ir atspoguļota "B" scenārijā. 2018. gadā ietekme uz Plāna vērtību "A" scenārijā ir (8 614 245) EUR, jeb (7.1)% no Plāna aktīviem, bet "B" scenārijā ir (1 357 268) EUR, jeb (1.1)% no Plāna aktīviem. 2017. gadā ietekme uz Plāna vērtību "A" scenārijā bija (8 991 493) EUR, jeb (8.0)% no Plāna aktīviem, bet "B" scenārijā (1 947 805) EUR, jeb (1.7)% no Plāna aktīviem.

Lai maksimāli aizsargātu Plāna vērtību, ja tirgū iestājušies negatīvi ietekmējošie Plāna vērtību apstākļi, Plāna pārvaldnieks veic attiecīgas izmaiņas Plāna struktūrā, mazinot tirgus risku ietekmi: 1) samazina cenu svārstību risku, samazinot ieguldījumu īpatsvaru obligāciju fondos un akciju instrumentos, 2) samazina procentu likmju risku, iegādājoties mainīgas kupona likmes obligācijas un īsa termiņa obligācijas, 3) samazina valūtas risku, ieguldot ar Plāna saistībām nesaskaņotās valūtās nelielu daļu no Plāna aktīviem.

**(b) Kredītrisks**

Kredītrisks ir risks, ka parāda vērtspapīru emitenti vai bankas, kurās no Plāna līdzekļiem izvietoti noguldījumi, nepildīs savas saistības. Kredītrisks tiek samazināts, pirms ieguldījumu veikšanas veicot atbilstošu emitenta un darījumu partnera analīzi, kā arī sekojot emitentu un darījumu partneru finansiālajai un ekonomiskajai situācijai ieguldījuma laikā. Kredītrisks tiek samazināts, ievērojot likumdošanā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus, darījumus veicot ar mazākām summām un pietiekoši diversificējot Plāna aktīvus. Plāna pārvaldnieks nelieto atvasinātos finanšu instrumentus kredītriska samazināšanai.

Plāna naudas līdzekļi (4.9% no Plāna aktīviem 2018. gada beigās, 2.3% – 2017. gada beigās) tiek glabāti norēķinu kontā Turētājbankā (AS Luminor banka).

Parāda vērtspapīru vērtība var mainīties atkarībā no emitenta kredītpējas izmaiņām: ja kredītpēja pasliktinās, tad vērtspapīru cena samazinās, un otrādi. Ar ieguldījumiem parāda vērtspapīros saistītais kredītrisks tiek samazināts, ieguldot lielākoties parāda vērtspapīros ar investīciju līmeņa kredītreitingu. Ieguldījumi ir veikti valstu, kredītiestāžu vai lielu uzņēmumu emitētos parāda vērtspapīros. Zemāk esošajā tabulā apkopoti parāda vērtspapīru, to emitentu vai akcionāru kredītreitingi, kurus piešķirusi Moody's reitinga aģentūra vai atsevišķos gadījumos Standard & Poor's reitinga aģentūra.

Parāda vērtspapīru sadalījums pēc kredītreitinga kategorijām	2018	2017
Aaa	7.48%	4.13%
Aa	8.41%	12.14%
A	73.68%	73.56%
Baa	10.43%	10.17%
<b>Kopā</b>	<b>100.00%</b>	<b>100.00%</b>

**(c) Likviditātes risks**

Likviditātes risks ir iespēja ieguldījumu plānam ciest zaudējumus, ja noteiktā laika posmā kādu no Plāna aktīviem nav iespējams realizēt ar minimāliem izdevumiem.

Likviditātes risks tiek mazināts, turot daļu Plāna aktīvu naudas līdzekļu un īstermiņa parāda vērtspapīru veidā, kā arī augstvērtīgos vērtspapīros ar augstu likviditātes pakāpi, nodrošinot ieguldījumu pietiekamu diversifikāciju, nodrošinot ieguldījumu termiņu beigās plašā termiņstruktūras diapazonā, analizējot datus par dalībnieku plānu maiņu un saistītām naudas plūsmām, kā arī veicot Plāna dalībnieku un naudas plūsmas prognozi.

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

Plāna pārvaldnieks, veicot Plāna pārvaldīšanu, rīkojas Plāna dalībnieku interesēs un iespēju robežās dara visu, lai izvairītos vai minimizētu šajā sadaļā minētos riskus, taču Plāna pārvaldnieks negarantē to, ka nākotnē būs iespēja pilnībā izvairīties no šiem riskiem.

Tabulās apkopota informācija par aktīviem pēc atlikušā ieguldījuma termiņa, kas aprēķināts no bilances datuma 31. decembra līdz noteiktajam dzēšanas termiņam

**Aktīvu termiņstruktūra uz 2018. gada 31. decembri**

	Uz pieprasījuma	6 līdz 12 mēn.	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	Virš 10 gadiem	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	-	3 242 250	44 493 241	17 730 206	1 558 268	67 023 965
Vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	47 778 957	-	231 073	24 938	-	48 034 968
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	5 877 995	-	-	-	-	5 877 995
<b>Kopā</b>	<b>53 656 952</b>	<b>3 242 250</b>	<b>44 724 314</b>	<b>17 755 144</b>	<b>1 558 268</b>	<b>120 936 928</b>

**Aktīvu termiņstruktūra uz 2017. gada 31. decembri**

	Uz pieprasījuma	Līdz 3 mēn.	3 līdz 6 mēn.	6 līdz 12 mēn.	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	Virš 10 gadiem	Kopā
Valsts un komercsabiedrību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	-	-	-	5 267 550	49 428 679	18 815 073	1 609 892	75 121 194
Vērtspapīri ar nefiksētu ienākumu	32 390 489	-	-	-	117 684	-	-	32 508 173
Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	-	807 726	1 029 399	-	-	-	-	1 837 125
Pārējie debitori	-	3 447	-	-	-	-	-	3 447
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 591 161	-	-	-	-	-	-	2 591 161
<b>Kopā</b>	<b>34 981 650</b>	<b>811 173</b>	<b>1 029 399</b>	<b>5 267 550</b>	<b>49 546 363</b>	<b>18 815 073</b>	<b>1 609 892</b>	<b>112 061 100</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

Zemāk esošās tabulās apkopota informācija par finanšu saistību termiņstruktūru, kas veidota balstoties uz atlikušajiem līgumiskajiem saistību izpildes termiņiem. Tabulās atspoguļotās summas ir nediskontētas naudas plūsmas.

Finanšu saistību termiņstruktūra (likviditāte) uz **2018. gada 31. decembri**

	<b>Uz pieprasījuma un mazāk par 1 mēnesi</b>
Uzkrātie izdevumi	82 590
Ieguldījumu plāna dzēšamās daļas	120 854 338
<b>Finanšu saistības kopā</b>	<b>120 936 928</b>

Finanšu saistību termiņstruktūra (likviditāte) uz **2017. gada 31. decembri**

	<b>Uz pieprasījuma un mazāk par 1 mēnesi</b>
Uzkrātie izdevumi	257 940
Ieguldījumu plāna dzēšamās daļas	111 803 160
<b>Finanšu saistības kopā</b>	<b>112 061 100</b>

Finanšu saistību ar termiņiem līdz 12 mēnešiem patiesā vērtība 2018. gada 31. decembrī un 2017. gada 31. decembrī būtiski neatšķiras no uzskaites vērtības. Ieguldījumu plāna dzēšamās daļas ir atmaksājamas uz pieprasījuma.

### 3. Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm un termiņnoguldījumi

#### 3.1 Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm

<b>31.12.2018</b>	<b>Valūtas kods</b>	<b>Uzskaites vērtība</b>	<b>% no Plāna neto aktīviem</b>
		<b>EUR</b>	
Norēķinu kontu atlikums Luminor Bank AS	EUR	5 877 995	4.86
<b>Kopā</b>		<b>5 877 995</b>	<b>4.86</b>
<b>31.12.2017</b>	<b>Valūtas kods</b>	<b>Uzskaites vērtība</b>	<b>% no Plāna neto aktīviem</b>
		<b>EUR</b>	
Norēķinu kontu atlikums Luminor Bank AS	EUR	2 591 161	2.32
<b>Kopā</b>		<b>2 591 161</b>	<b>2.32</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

**3.2 Termiņnoguldījumi**

**31.12.2017**

Termiņnoguldījumi kredītiestādēs	Kredītiestādes reģistrācijas valsts	Noguldījumu pamatsumma	Uzkrātie procenti	Termiņnoguldījumu uzskaites vērtība	Uzskaites vērtības attiecība pret aktīvu kopsummu %
		EUR	EUR	EUR	
Luminor Bank AS	Latvija	1 825 875	11 249	1 837 124	1.64%
<b>Termiņnoguldījumi kredītiestādēs kopā</b>		<b>1 825 875</b>	<b>11 249</b>	<b>1 837 124</b>	<b>1.64%</b>

**4. Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā**

**4.1 Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu**

**31.12.2018**

Vērtspapīra ISIN kods	Nosaukums	Valūta	Vērtspapīru daudzums	legādes vērtība (EUR)	Bilance uz datumu (EUR)	% no Plāna neto aktīviem
LV0000570125	Latvian T-bond, 1.875, 21.11.2019	EUR	2 997	3 077 313	3 050 463	2.52
LV0000570133	Latvian T-bond, 0.625, 05.06.2020	EUR	4 035	4 028 309	4 077 166	3.37
LV0000570141	Latvian T-bond, 0.375, 27.01.2022	EUR	4 418	4 448 103	4 432 329	3.67
LV0000580041	Latvian T-bond, 6.625, 04.02.2021	EUR	299 000 000	3 410 394	3 568 152	2.95
LV0000580058	Latvian T-bond, 5.250, 27.10.2022	EUR	268 660 000	3 086 366	3 208 071	2.65
XS0638326263	Latvian T-bond, 5.250, 16.06.2021	USD	920	771 424	839 377	0.69
XS0863522149	Latvian T-bond, 2.750, 12.01.2020	USD	3 380	2 866 978	2 967 264	2.46
XS1017763100	Latvian T-bond, 2.625, 21.01.2021	EUR	3 319	3 653 184	3 578 564	2.96
XS1063399536	Latvian T-bond, 2.875, 30.04.2024	EUR	2 650	3 230 010	3 035 136	2.51
XS1295778275	Latvian T-bond, 1.375, 23.09.2025	EUR	585	580 999	610 180	0.50
XS1333704713	Latvian T-bond, 0.5, 15.12.2020	EUR	273	272 571	275 296	0.23
XS1409726731	Latvian T-bond, 1.375, 16.05.2036	EUR	195	184 718	188 271	0.16
XS1501554874	Latvian T-bond, 0.375, 07.10.2026	EUR	2 708	2 631 324	2 599 691	2.15
XS1310032187	Lithuanian T-bond, 1.250, 22.10.2025	EUR	1 219	1 259 600	1 260 568	1.04

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

XS1310032260	Lithuanian T-bond, 2.125, 22.10.2035	EUR	1 260	1 473 633	1 369 998	1.13
LT0000607061	Lithuanian T-bond, 3.7, 25.10.2019	EUR	18 500 000	211 788	191 787	0.16
LT0000607087	Lithuanian T-bond, 3.4, 03.10.2020	EUR	83 500 000	960 501	890 477	0.74
LT0000610057	Lithuanian T-bond, 5.5, 17.05.2022	EUR	106 249 305	1 197 005	1 282 937	1.06
LT0000650012	Lithuanian T-bond, 0.7, 27.05.2020	EUR	29 350	2 939 950	2 973 356	2.46
LT0000650020	Lithuanian T-bond, 0.3, 04.05.2021	EUR	5 450	544 338	548 126	0.45
LT1000607010	Lithuanian T-bond, 2.1, 28.08.2021	EUR	37 690	4 110 721	3 986 412	3.30
LT0000670010	Lithuanian T-bond, 0.6, 29.06.2023	EUR	20 160	2 050 584	2 030 657	1.68
LT1000610014	Lithuanian T-bond, 2.1, 06.11.2024	EUR	16 650	1 863 716	1 793 250	1.48
FR0000571150	French T-bond, 6.0, 25.10.2025	EUR	970 000	1 412 089	1 357 172	1.12
FR0011196856	French T-bond, 3.0, 25.04.2022	EUR	1 790 000	2 150 238	2 025 823	1.68
FR0011427848	French T-bond, 0.250, 25.07.2024	EUR	1 995 000	2 249 154	2 256 396	1.87
NO0010572878	Norway T-bond, 3.75, 25.05.2021	NOK	46 000	5 168 560	5 012 827	4.15
LV0000801165	LATVEN, 2.8, 22.05.2020	EUR	1 170	1 175 011	1 231 854	1.02
LV0000801777	LATVEN, 1.9, 10.06.2022	EUR	902	919 708	942 000	0.78
LV0000802353	ALTUM, 1.3, 17.10.2024	EUR	491	492 629	502 744	0.42
LV0000880037	ALTUM, 1.3, 07.03.2025	EUR	196	194 952	201 520	0.17
XS1646530565	LIEENE, 2.0, 14.07.2027	EUR	4 043	4 101 589	4 113 548	3.40
XS1713464102	ELERIN, 0.875, 03.05.2023	EUR	612	611 431	622 553	0.52
<b>Kopā</b>				<b>67 328 890</b>	<b>67 023 965</b>	<b>55.46</b>

**31.12.2017**

Vērtspapīra ISIN kods	Nosaukums	Valūta	Vērtspapīru daudzums	legādes vērtība (EUR)	Bilance uz datumu (EUR)	% no Plāna neto aktīviem
LV0000570117	LATVGB 2 ½ 10/04/18	EUR	323 373 260	3 344 193	3 302 378	2.95
LV0000570125	LATVGB 1 ¾ 11/21/19	EUR	2 997	3 077 313	3 103 600	2.77
LV0000570133	LATVGB 0 ¾ 06/05/20	EUR	4 035	4 028 309	4 099 802	3.66
LV0000570141	LATVGB 0 ¾ 01/27/22	EUR	4 418	4 448 103	4 448 630	3.97
LV0000580041	LATVGB 6 ¾ 02/04/21	EUR	299 000 000	3 410 441	3 764 057	3.36
LV0000580058	LATVGB 5 ¼ 10/27/22	EUR	268 660 000	3 086 298	3 344 524	2.98
XS0638326263	LATVIA 5 ¼ 06/16/21	USD	920	771 424	842 298	0.75
XS0863522149	LATVIA 2.75 01/12/20	USD	3 380	2 866 978	2 879 306	2.57
XS1017763100	LATVIA 2 ¾ 01/21/21	EUR	3 319	3 653 184	3 689 419	3.29
XS1063399536	LATVIA 2 ¾ 04/30/24	EUR	2 650	3 230 010	3 143 918	2.81
XS1295778275	LATVIA 1 ¾ 09/23/25	EUR	585	580 999	628 022	0.56

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

XS1333704713	LATVIA 0 ½ 12/15/20	EUR	273	272 571	277 494	0.25
XS1409726731	LATVIA 1 ¾ 05/16/36	EUR	195	184 718	194 345	0.17
XS1501554874	LATVIA 0 ¾ 10/07/26	EUR	2 708	2 631 324	2 662 111	2.38
XS1310032187	LITHUN 1.25 10/22/25	EUR	234	231 480	247 724	0.22
XS1310032260	LITHUN 2.125 10/22/35	EUR	1 260	1 473 633	1 415 547	1.26
LT0000605149	LITHGB 2.6 10/31/18	EUR	100 145 273	1 055 370	1 027 409	0.92
LT0000607061	LITHGB 3.7 10/25/19	EUR	18 500 000	211 793	198 654	0.18
LT0000607079	LITHGB 3.1 08/30/19	EUR	147 500 000	1 658 673	1 566 201	1.4
LT0000607087	LITHGB 3.4 10/03/20	EUR	83 500 000	960 533	918 099	0.82
LT0000610057	LITHGB 5 ½ 05/17/22	EUR	106 249 305	1 196 963	1 339 334	1.2
LT0000630022	LITHGB 0.6 03/30/19	EUR	6 900	695 025	698 194	0.62
LT0000650012	LITHGB 0.7 05/27/20	EUR	29 350	2 939 950	2 993 430	2.67
LT0000650020	LITHGB 0.3 04/05/21	EUR	5 450	544 338	548 807	0.49
LT1000607010	LITHGB 2.1 08/28/21	EUR	37 690	4 110 721	4 059 718	3.62
LT0000670010	LITHGB 0.6 06/29/23	EUR	20 160	2 050 584	2 038 579	1.82
LT1000610014	LITHGB 2.1 11/06/24	EUR	16 650	1 863 716	1 825 717	1.63
FR0000571150	FRTR 6 10/25/25	EUR	2 040 000	2 969 754	2 970 866	2.65
FR0010776161	FRTR 3 ¾ 10/25/19	EUR	965 000	1 129 870	1 048 011	0.94
FR0011059088	FRTR 3 ¼ 10/25/21	EUR	1 955 000	2 297 975	2 230 543	1.99
FR0011196856	FRTR 3 04/25/22	EUR	1 790 000	2 150 238	2 074 314	1.85
FR0011427848	FRTRĒI 0 ¼ 07/25/24	EUR	700 000	779 241	799 377	0.71
NO0010572878	NGB 3 ¾ 05/25/21	NOK	27 270	3 051 370	3 098 933	2.77
LV0000801165	LATVEN 2.8 05/22/20	EUR	1 170	1 175 011	1 259 314	1.12
LV0000801777	LATVEN 1.9 06/10/22	EUR	902	919 708	945 995	0.84
LV0000802353	ALTUMG 1.3 10/17/24	EUR	295	293 689	295 820	0.26
XS1646530565	LIEENE 2 07/14/27	EUR	4 043	4 101 589	4 202 939	3.75
XS0763379343	ESTONE 4 ¼ 10/02/18	EUR	900	902 443	937 763	0.84
<b>Kopā</b>				<b>74 349 532</b>	<b>75 121 192</b>	<b>67.04</b>

**4.2 Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības  
31.12.2018**

ISIN	Nosaukums	Valūta	Skaitis	Iegādes vērtība, EUR	Uzskaites vērtība, EUR	% no Plāna neto aktīviem
IE00B1FZS681	iShares Euro Government Bond 3- 5 yr UCITS ETF	EUR	10 280	1 711 129	1 754 488	1.45
IE00B4WXJJ64	iShares Euro Government Bond UCITS ETF	EUR	11 880	1 385 722	1 457 379	1.21
IE0032077012	INVESCO EQQQ NASDAQ-100	EUR	7620	311 873	1 027 176	0.85
IE00B441G979	iShares MSCI World EUR Hedged UCITS ETF	EUR	34 500	1 724 310	1 580 790	1.31
IE00BYQDN785	Lazard US Equity Concentrated Fund	EUR	9 230	989 575	962 781	0.80



**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

LU0248167701	Schroder ISF Global Equity Yield	EUR	6 460	1 184 920	1 069 496	0.88
LU0346423972	Amundi Funds II - European Equity Value	EUR	710	1 210 951	1 039 809	0.86
LU1047850182	DNB Fund Nordic Equities	EUR	5 598	559 800	685 435	0.57
LU1434527781	Candriam SRI Equity World fund	EUR	9 775	3 267 246	3 365 533	2.78
LU0191250769	NN (L) Global Sustainable Equity	EUR	10 055	2 813 607	3 283 259	2.72
IE00B6X2VY59	iShares € Corp Bond Interest Rate Hedged UCITS ETF	EUR	60 270	5 754 191	5 656 038	4.68
IE00B3ZWOK18	iShares S&P 500 Hedged UCITS ETF	EUR	10 965	723 142	614 588	0.51
IE0033510391	Muzinich Global High Yield Fund	EUR	17 070	5 328 319	5 080 032	4.20
LU0141799097	Nordea 1 - European High Yield Bond Fund BI-EUR	EUR	119 950	4 338 607	4 169 477	3.45
IE00B9M6RS56	iShares J.P. Morgan \$ EM Bond EUR Hedged UCITS ET	EUR	54 765	4 944 972	4 873 264	4.03
IE00B3DJ5M15	Hermes Global Emerging Markets Fund	EUR	437 000	1 572 151	1 468 102	1.21
LU0602539271	Emerging Stars Equity Fund Nordea 1	EUR	27 925	2 262 552	2 859 241	2.37
LU1434524259	Candriam SRI Equity EM	EUR	1 315	2 183 964	2 100 974	1.74
IE00B2NPKV68	iShares J.P. Morgan \$ Emerging Markets Bond UCITS	EUR	52 450	4 813 753	4 731 095	3.91

**Kopā**

**47 080 784    47 778 957    39.53**

**31.12.2017**

Vērtspapīra ISIN kods	Nosaukums	Ieguldī- juma valūta	Vērtspapīru daudzums	Iegādes vērtība (EUR)	Bilance uz datumu (EUR)	% no Plāna neto aktīviem
IE00B1FZS681	iShares Euro Government Bond 3-5 yr UCITS ETF	EUR	10 280	1 711 129	1 745 236	1.56
IE00B4WXJJ64	iShares Euro Government Bond UCITS ETF	EUR	11 880	1 385 722	1 457 141	1.3
IE0033510391	Muzinich Global High Yield Fund	EUR	17 070	5 328 319	5 366 637	4.79
FR0000971293	HSBC Euro Government Bond Fund	EUR	300	836 544	1 009 731	0.9
IE0032077012	Powershares QQQ NASDAQ	EUR	16 800	687 593	2 212 661	1.97
IE00BYQDN785	Lazard US Equity Concentrated Fund	EUR	9 230	989 575	998 702	0.89
LU0346423972	Pioneer Funds - European Equity Value	EUR	710	1 210 951	1 218 928	1.09
LU0602539271	Emerging Stars Equity Fund Nordea 1	EUR	38 945	3 155 419	4 842 811	4.32
LU1047850182	DNB Fund Nordic Equities	EUR	12 938	1 293 802	1 777 231	1.59
LU1434524259	Candriam SRI Equity EM	EUR	1 315	2 183 965	2 562 488	2.29
LU1434527781	Candriam SRI Equity World fund	EUR	12 405	4 146 311	4 585 508	4.09
LU0191250769	NN (L) Global Sustainable Equity	EUR	13 150	3 679 656	4 613 415	4.11
<b>Kopā</b>				<b>26 608 986</b>	<b>32 390 489</b>	<b>28.9</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

**4.3 Ieguldījumi riska kapitāla tirgū (Alternatīvie ieguldījumu fondi)**

2018. gada 31. decembrī, EUR	Uzskaites vērtība	Iegādes vērtība	% no Plāna neto aktīviem
AIF Imprimatur Capital Technology Venture Fund KS	231 073	157 848	0.19
BaltCap Growth Fund	24 938	44 833	0.02
<b>Kopā ieguldījumi riska kapitāla tirgū</b>	<b>256 011</b>	<b>202 683</b>	<b>0.21</b>

2017. gada 31. decembrī, EUR	Uzskaites vērtība	Iegādes vērtība	% no Plāna neto aktīviem
AIF Imprimatur Capital Technology Venture Fund KS	117 684	146 522	0.11
<b>Kopā ieguldījumi riska kapitāla tirgū</b>	<b>117 684</b>	<b>146 522</b>	<b>0.11</b>

**4.4 Ieguldījumu fondu un alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības kopā**

2018. gada 31. decembrī, EUR	Uzskaites vērtība	% no Plāna neto aktīviem
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	47 778 957	39.53
Ieguldījumi riska kapitāla tirgū	256 011	0.21
<b>Kopā ieguldījumi riska kapitāla tirgū</b>	<b>48 034 968</b>	<b>39.75</b>

2017. gada 31. decembrī, EUR	Uzskaites vērtība	% no Plāna neto aktīviem
Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	32 390 489	28.90
Ieguldījumi riska kapitāla tirgū	117 684	0.11
<b>Kopā ieguldījumi riska kapitāla tirgū</b>	<b>32 508 173</b>	<b>29.01</b>

**4.5. Nerealizētais ieguldījumu vērtības samazinājums**

**Nerealizētais ieguldījumu vērtības samazinājums**

	2018 EUR	2017 EUR
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(4 292 615)	(1 035 264)
<b>Kopā</b>	<b>(4 292 615)</b>	<b>(1 035 264)</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

**Realizētais ieguldījumu vērtības samazinājums**

2018	Pārskata perioda ienākumi no ieguldījumu pārdošanas	Pārskata periodā pārdoto ieguldījumu iegādes vērtība	Pārskata periodā pārdoto ieguldījumu samazinājums, kas atzīts iepriekšējos pārskata periodos
	EUR	EUR	EUR
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	18 871 453	(17 030 796)	(1 716 847)
<b>Kopā</b>	<b>18 871 453</b>	<b>(17 030 796)</b>	<b>(1 716 847)</b>

2017	Pārskata perioda ienākumi no ieguldījumu pārdošanas	Pārskata periodā pārdoto ieguldījumu iegādes vērtība	Pārskata periodā pārdoto samazinājums, kas atzīts iepriekšējos pārskata periodos
	EUR	EUR	EUR
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	15 702 925	(15 566 879)	(60 759)
<b>Kopā</b>	<b>15 702 925</b>	<b>(15 566 879)</b>	<b>(60 759)</b>

**5. Finanšu instrumentu sadalījums pēc emitenta reģistrācijas valsts**

2018. gada 31.decembrī, EUR

Valsts	Valsts kods	Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	Klasificēti kā patiesā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā			
			Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	Kopā	% no Plāna aktīviem
Latvija	LV	5 877 995	35 308 079	256 011	41 442 085	34
Lietuva	LT	-	20 441 116	-	20 441 116	17
Igaunija	EE	-	622 553	-	622 553	01
Francija	FR	-	5 639 391	-	5 639 391	5
Īrija	IE	-	-	29 205 730	29 205 730	24
Luksemburga	LU	-	-	18 573 226	18 573 226	15
Norvēģija	NO	-	5 012 827	-	5 012 827	4
<b>Kopā</b>		<b>5 877 995</b>	<b>67 023 966</b>	<b>48 034 967</b>	<b>120 936 928</b>	<b>100</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

2017. gada 31.decembrī, EUR

Valsts	Valsts kods	Prasības pret kredītiestādēm	Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	Kopā	% no Plāna aktīviem
Latvija	LV	4 428 285	38 881 033	117 684	43 427 002	39
Lietuva	LT	-	23 080 354	-	23 080 354	21
Igaunija	EE	-	937763	-	937 763	1
Francija	FR	-	9123111	1 009 731	10 132 842	9
Īrija	IE	-	-	11 783 825	11 783 825	11
Luksemburga	LU	-	-	19 600 381	19 600 381	18
Norvēģija	NO	-	3098933	-	3 098 933	3
<b>Kopā</b>		<b>4 428 285</b>	<b>75 121 194</b>	<b>32 511 621</b>	<b>112 061 100</b>	<b>100</b>

**6. Uzkrātie izdevumi**

	31.12.2018	31.12.2017
	EUR	EUR
Uzkrātā komisija ieguldījumu pārvaldes sabiedrībai	72 266	245 650
Uzkrātā komisija turētājbankai	10 324	12 291
<b>Kopā</b>	<b>82 590</b>	<b>257 941</b>

**7. Ienākumi**

	2018	2017
	EUR	EUR
Procentu ienākumi par prasībām pret kredītiestādēm	4 431	35 905
Procentu ienākumi par parāda vērtspapīriem	1 629 640	1 655 052
Dividendes	129 801	26 546
Pārējie ienākumi	8 956	3 468
<b>Kopā</b>	<b>1 772 828</b>	<b>1 720 971</b>

**8. Izdevumi**

	2018	2017
	EUR	EUR
Atlīdzība ieguldījumu pārvaldes sabiedrībai	819 332	1 079 320
- t.sk. mainīgā maksājuma daļa	-	163 399
- t.sk. maksājuma pastāvīgā daļa	819 332	915 921
Atlīdzība turētājbankai	117 047	136 862
Citi izdevumi	7 432	658
<b>Kopā</b>	<b>943 811</b>	<b>1 216 840</b>

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

**9. Ieguldījumu kustība pārskata periodā**

<b>2018, EUR</b>	<b>Uzskaites vērtība pārskata perioda sākumā</b>	<b>Palielinājums pārskata periodā</b>	<b>Samazinājums pārskata periodā</b>	<b>Pārvērtēšana pārskata periodā *</b>	<b>Uzskaites vērtība pārskata perioda beigās</b>
Termiņnoguldījumi	1 837 124	-	(1 837 124)	-	-
ieguldījumi riska kapitāla tirgū	117 684	56 161	-	82 166	256 011
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	75 121 194	5 620 548	(12 067 393)	(1 650 385)	67 023 965
ieguldījumu fondu un alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	32 390 489	25 056 045	(6 573 057)	(3 094 519)	47 778 957
<b>Kopā</b>	<b>109 466 491</b>	<b>30 732 754</b>	<b>(20 477 574)</b>	<b>(4 662 738)</b>	<b>115 058 933</b>

<b>2017, EUR</b>	<b>Uzskaites vērtība pārskata perioda sākumā</b>	<b>Palielinājums pārskata periodā</b>	<b>Samazinājums pārskata periodā</b>	<b>Pārvērtēšana pārskata periodā *</b>	<b>Uzskaites vērtība pārskata perioda beigās</b>
Termiņnoguldījumi	3 379 533	1 939 406	(3 233 228)	(248 587)	1 837 124
ieguldījumi riska kapitāla tirgū	132 111	7 953	(3 361)	(19 019)	117 684
Valsts un pašvaldību parāda vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	70 492 881	18 701 848	(12 994 550)	(1 078 985)	75 121 194
ieguldījumu fondu un alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības	20 952 264	11 883 203	(2 572 328)	2 127 349	32 390 488
<b>Kopā</b>	<b>94 956 789</b>	<b>32 532 410</b>	<b>(18 803 467)</b>	<b>780 758</b>	<b>109 466 490</b>

\* Pārvērtēšana pārskata periodā ietver finanšu aktīvu patiesās vērtības izmaiņas, kā arī uzkrātos, bet vēl nesaņemtos procentus no attiecīgiem finanšu aktīviem.

**10. Darbības rādītāju dinamika**

	<b>31.12.2018</b>	<b>31.12.2017</b>
Neto aktīvu vērtība, EUR	120 854 338	111 803 159
Daļas vērtība **	2.2128070	2.2780820
ienesīgums gadā, %	-(2.87)%	1.56%
Daļu skaits	54 615 852	49 077 760

\*\* Uzrādītā daļas vērtība ir precīza vienas daļas vērtība noapaļota līdz 7 cipariem aiz komata. Tā var precīzi nesakrist ar finanšu pārskatos atrodamajiem datiem noapaļošanas dēļ.

ienesīgums aprēķināts kā plāna daļas vērtības izmaiņas pārskata perioda beigās attiecībā pret tās vērtību pārskata perioda sākumā. Šī attiecība ir izteikta gada procentos, kāpinot pakāpē, kur dalāmais ir 365, bet dalītājs – dienu skaits aprēķina periodā. Termiņnoguldījumu procenti tiek aprēķināti saskaņā ar noslēgto līgumu, termiņnoguldījuma

**IEGULDĪJUMU PLĀNA " LUMINOR SABALANSĒTAIS IEGULDĪJUMU PLĀNS"  
GADA PĀRSKATS PAR 2018. GADU**

---

procentu aprēķinos tiek pieņemts, ka mēnesī ir kalendārā mēneša dienu skaits vai 30 dienas, ja tā ir atrunāts līgumā, un ka gadā ir 360 dienas vai 365, ja tā ir atrunāts līgumā.

**11. Informācija par ieķīlātajiem aktīviem**

Ieguldījuma plāna aktīvi nav ieķīlāti.

**12. Darījumi ar saistītajām pusēm**

	<b>2018</b>	<b>2017</b>
<b>Atlīdzība līdzekļu pārvaldītājam</b>		
Luminor Asset management IPAS	(819 332)	(1 079 320)
<b>Atlīdzība par turētājbankas pakalpojumiem</b>		
Luminor Bank AS	(117 047)	(136 862)
<b>Procentu ienākumi</b>		
Luminor Bank AS	4 431	35 905
<b>Maksa par bankas pakalpojumiem</b>		
Luminor Bank AS brokera pakalpojumi	(7 432)	(658)

**13. Notikumi pēc pārskata gada beigām**

Laika posmā no pārskata gada pēdējās dienas līdz šo finanšu pārskatu parakstīšanas datumam nav bijuši nekādi citi notikumi, izņemot šajos finanšu pārskatos aprakstītos, kuru rezultātā šajos finanšu pārskatos būtu jāveic korekcijas vai kuri būtu jāpaskaidro šo finanšu pārskatu piezīmēs.

## NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

### **Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna “Luminor Sabalansētais ieguldījumu plāns” dalībniekiem**

#### **Mūsu atzinums**

Mūsaprāt, pievienotajā gada pārskatā ietvertais finanšu pārskats, kas atspoguļots no 10. līdz 38. lappusei, sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna “Luminor Sabalansētais ieguldījumu plāns” (Plāns) finanšu stāvokli 2018. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

#### ***Ko mēs esam revidējuši***

Finanšu pārskats ietver:

- aktīvu un saistību pārskatu 2018. gada 31. decembrī,
- ienākumu un izdevumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī,
- neto aktīvu kustības pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī,
- naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī, kā arī
- finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgus grāmatvedības uzskaites principus un citu paskaidrojošu informāciju.

#### **Atzinuma pamatojums**

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā *Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju*.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

#### ***Neatkarība***

Mēs esam neatkarīgi no Plāna saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskata revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus SGĒSP kodeksā noteiktos ētikas pienākumus un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

#### **Ziņošana par citu informāciju, tai skaitā Līdzekļu pārvaldītāja ziņojumu**

Cita informācija ietver:

- a) ziņojumus, par kuriem ir atbildīga Līdzekļu pārvaldītāja vadība:
  - Līdzekļu pārvaldītāja ziņojumu, kas sniegts pievienotā gada pārskata 4. lappusē,

- Paziņojumu par ieguldījumu pārvaldes sabiedrības valdes atbildību, kas sniegts pievienotā gada pārskata 8. lappusē,
- b) Turētājbankas ziņojumu, kas sniegts pievienotā gada pārskata 9. lappusē,

bet tā neietver finanšu pārskatus un mūsu revidenta ziņojumu par tiem.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem neattiecas uz gada pārskatā ietverto citu informāciju, tai skaitā Līdzekļu pārvaldītāja ziņojumu.

Saistībā ar finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskatu informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Līdzekļu pārvaldītāja ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr. 120 "Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt, visos būtiskajos aspektos:

- Līdzekļu pārvaldītāja ziņojumā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti finanšu pārskati, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatiem, un
- Līdzekļu pārvaldītāja ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr. 120 "Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Plānu un tā darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības Līdzekļu pārvaldītāja ziņojumā un citā informācijā. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

### **Vadības un personu, kurām uzticēta Plāna pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatiem**

Līdzekļu pārvaldītāja vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatus, vadības pienākums ir izvērtēt Plāna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Plāna spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Plānu vai pārtraukt tā darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Plāna likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta Plāna pārvaldība, ir atbildīgas par Plāna finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

### **Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju**

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidenta ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka, revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai



visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Plāna iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Plāna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Plāns savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta Plāna pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

PricewaterhouseCoopers SIA  
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība  
Licence Nr. 5



Ilandra Lejiņa  
Atbildīgā zvērinātā revidente  
Sertifikāts Nr. 168  
Valdes locekle

Rīga, Latvija  
2019. gada 15. martā